

TAXANA HAIFTIIN

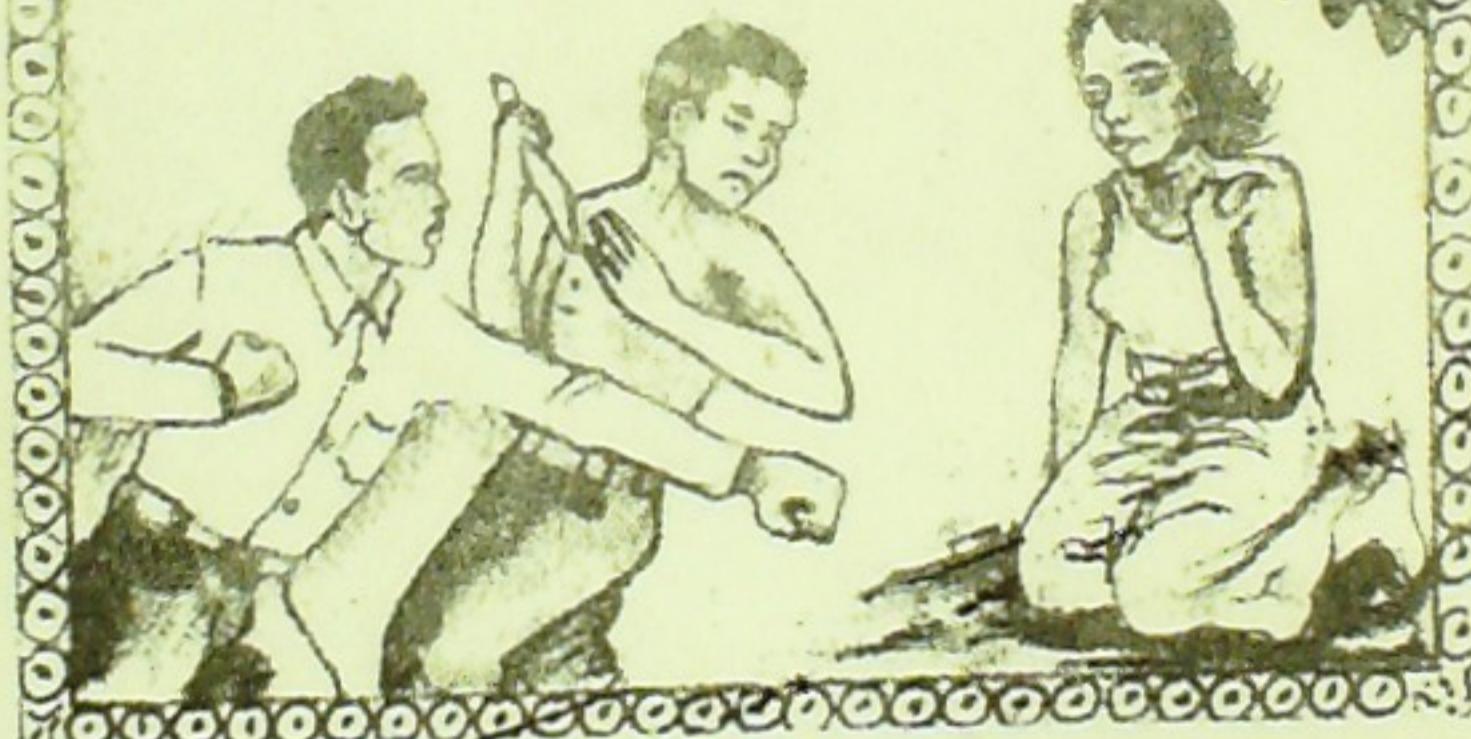

8

**XUSHMAD
&
KALGACAL**

W. Q. CABDULLAAHI ABUUKAR

Xuquuqda buuggan waxay u gaar tahay Qoraha.

II

III

AFEEF

Qisada buugani waa mid dhab ah, hase ahaatee goobaha dhacdooyinka iyo shaqsiyaadka matilayaba waa kuwo la isaga magacaabay Qoraha.

MAHADNAQ

Waxaan mahad gaar ah halkan uga gudbinayaa dhammaan shaqsiyaadkii gacanta iga siiyey qoris-tii iyo daabacaaddii buuggan, gaar ahaan: Xasan Maxamed Jaamac, Axmed C/kariim Xirsi, Xuseen "Seyle", C/shakuur M. Aadan "Cobol", Aweys Xuseen "Shiino", Faadumo Maxamed Afrax, Yuusuf Maxamed Muumin, C/rashiid "Samak", iyo Maxamed Aweys Muuddeey "Boqorka" dhammaan Jaalayaashaas oo talo iyo taageeraba i garab-qabtay. Sidaa kale, ma ilaa wi karo farshaxanka caanka ah Xuseen "Jiri Jiri" oo guubaabintiisii dhiirigelineed ay aad iigu dheer tahay, isla markaana gacantiisa ku xardhay sawirka buugga dushiisa ah.

QAYBTA KOOWAAD

Waxaan soo kacay casarliiq, cirkana ay ku gaafan tahay daruur wada casaan ah. Habaas iyo dabayl badani ma jirin oo waxoogaa ka hor baa wawa da'day xagaayo yar oo siigadii dejisay, taasoo caleemihii geedaha ka maydhay bustii saarayd, kolkaasaa ubixiina u ekaaday sidii isagoo markaa dillaacay, sidii uu dharab aroor-yaad uunqabsadayna baalashiisa wawa fuulay dhibco biyo ah. Sharqanta iyo codadka shimbiraha kala jaad jaadka ah, balanbaalisaha hadba laamaha geedaha isaga dul boodayey waxay idil ahaan bedeleen jawiga beerta aqalkeenii.

Waxaan aad uga heli jiray dhaqaalaynta beertaas iyo xayawaanada kale ee gacantayda uun ku hoos noolaa. Galabtaa beertu biyo ma rabin. Midba saxan uu lahaa ayaan Bisaddii iyo Eeygii guriga sedkoodii ugu riday, intii aan cadayana-yeyna shimbiraha iyo digaagaan iyana cunta-doodii u kala sayrinaayey, markaana inta ku yaacaan bay kala boobaan, anna intaa waxay il ahayd raaxo.

Qubayskii kolkaan dhamaystay baan labis-skaygii kaan u door bidayna ku soo dhacay. Shangladii waxan la imid muraayad weyn oo daaqadda armaajadayda ku taalay. Qaabkaygii oo dhan baan isha la raacay. Waxaan ka yaabay dhererkaygan sii korsanaaya oo aanan qiyastiisiiba hayn, ha ahaadee 1.80m kama aanu badnayn. Sidaa dhuubni kuma aan darsan oo waxan ku cayntay lafa wayni aap aabahay ka raacay iyo hilib badan oo hadaanan cayaaraha dheeleen aan sidaan ahay u dhismeen. Sanka waxaan uga ekaa hooyaday oo sideeduu yare dhuubnaa, iyo waliba afka iyo dhoolla cadeenteena oo mararka qaarkood laysku keen soo qabto. Timahaygu madow jilicsan bay ahaayeen, sida badana gadaal baan u fayran jiray. Waligay biidka la sheego iyo caado shidheeye ima ay saamayn, dabeecad ahaana moodada iyo xaragada la soo dheegtay waxay ila ahayd maangaabnimo,

Waa hibeyntii

Cabdi Cabdullaahi Xaashi "Abtiyow"

dhexaadna ah. Waxay lahayd timo dhaadheer oo garbaheeda ku joogay. Quruxsanaa! indhaheeda barta madow, suniyaheeda la moodo bisha dhalata dhaldhalaalka bishimaheedu iyo oogadeeda cuddoo. waxay dhimbilo kul kulul igaga tuureen wadnaha.

Intaan gabadha ku maqnahay Calina waxa uu ii wadaa sheeko aanan u dhug lahayn. Waxan iska jecleystay inaan inantaa la hadlo, hayeeshee xishood iyo kalsooni daro xageeda ah ayaan owgoc uga aamusay. Waan iskala han waynaa in gabari dad, dhexdii ereyo aan ii qalmin ay igu tiraaho. Afti baan ka qaaday naftayda, inaan ka afhaysto ama aan hadliyo, balse waxa igu dhiiriyeyba mar qur ah ayaan inta ku soo jeestay si habsami ah ugu iri, "Habeen wanaagsan wallaal."

"Wanaagsan walaale," ayey iigu warcelisay inta dhoolehaha ka qososhay.

"Abaayo, ma kaligaa baad tahay, mise waa lagula socday?" ayaan sii waydiiyey.

"Maxaa dhacay!"

"Waan ku waydiiyey."

"Oo haddii layla socday maxaa kaaga shan iyo tobani ah?"

Mar kaliya ayaa walwalkaygii hore igu soo rogaal celiyey. Muddo yar gudaheed baan ka fakaray waxaan ka yeeli lahaa. Meeshaba ma ka kacdaa, mar baan is iri, misna waan ka maagay. Hadalo kaftan iyo diqaayad ah ku day, ayaan is iri, waxanse soo xusuustay in ay jiraan hablaha qaar hadalo dhaadheer dadkana is maqashiiya, si ay kuu qab jabiyaan, malaha tani kaba mid ahaatay. Sidii oon ujeeddo kale leeyahay baan ku iri, "Waxaan jeelaan lahaa inaan kursiga. Kula celiyo, maxaa yeelay koone ayuu yaalaa, dadkuna waa wada damcayaan. Ka waran hadaad kan shishe fariisato, si aan kuu caawiyoo."

"Aboowe mahadsanid," ayay tiri, "igana raali ahow waan kuu gefaye. Kursiga waxan u hayey gabadhi la socotay oo aan meesha ku kala lunay, raadiskeedana waan ka wahsanaayaa."

"Ma laga yaabaa in ay fariisatay?" baan su'aalay, anoo inan la heshiiyey ay iga muuqato.

"Waa suuragal, maxaanse yeelaa?"

"Soo raadi, anagaa kuu wada haynayna'e," ayaan ku iri anoo is leh tan la keeni doonana Cali ha ku aamuso.

"Maya, aboowe waxa laga yaabaa in riwaayaddu bilaabato, dadkuna kuraasta way idinku wareerinaayaan. Waad mahadsan tahay, waan sii daynayaa."

Isla markii baa nin dhanka Cali xigay oo dad badanoo xaas u eg hogamiye u ahaa uu inta soo kacay naga codsaday inaan kursiga siino gabar kaloo ku soo korortay awgeed. Dabadeed inta ay kacday bay kii boorsadeedu tiilay fariisatay, anna inaan ku xigsaday iigu baaqday. Iyadoo ku tirinaysa inuu dadkeeda la socdo ayay tii timidna anijo Cali na soo dhex gashay. Inay u qasadayna laga yaabee.

Waxay ahayd inan dhuuban oo cas, oo xiray-dna dharka qoob ka cayaarka. Gabadhii iyo Cali durbadiiba waxa u bilaabatay sheeko aanan wax turxaan ah ka dareemin. Kol hadaan kelinimadii Cali aan u xal helay, waxaan u ekaaday sidii ciyaaryahan dhamaadkii cayaarta tuurasho xor ah oo ay kooxdiisu ku badinayso loo dhigay, marxaladuna waabay u ekayd.

"Walaal magacaa?" ayaan su'aalay, fursadii ugu horaysayba.

"Suleeqa," ayay tiri, "adigana."

"Mahdi."

Qadar baa hadalkii naga kala go'ay, mar dambayse i waydiisay, "Adigu sow cayaariihii dhowaa ee jaamacadaha kuma aadan jirin?"

"Haa."

"Cayaartiinu waa naga fiicnayd, walow aad koobkii naga qaadeena waan idinkula halganay."

"Adigu ma luqadahaad dhiganaysay?"

"Haa xiligan baa ii laba ah."

"Barasho wanaagsan, waan ku faraxsanahay la kulankaaga."

"Aniguba waan ku faraxsanahay."

Waxaa la furay daahii masraxa, riwaayaddii ayaana bilaabatay. Intay socotay marnaba aniga iyo Cali ma sheekaysan, ha yeeshii indha iska garashadu waxay noo ahayd astaanta inay arrimuhu meel wanaagsan marayaan. Su'aalaha iyo warbixi-nadoodu qolaba u gaar bay ahayd oo midkenba goonidiisuu u dagaal galay; barnaamijkiina wuxuu ku dhamaaday waqtii iilla muuqday wax yar.

"Halkee walaal degan tahay?" ayaan haybshay, kolkaan dibada u soo baxnay.

"Afrikada."

"Waantu isu dhownahay, inkastoon isku dariiq ahayn."

"Oo adigu halkee degan tahay?"

"Howl wadaag.... Ka waran Suleeqaay haddaan barashadeen sii qoto dheerayno, oo ay caawa oo kaliya nooga ekaan?"

"Waxba kama qabo."

"Sideebaan isu arki karnaa?"

"Mahdiyow waan ka xumahay, gurigeena lama iman karo, "ayay tiri iyadoo dhoola cadaynaysa. "Waant jeclaan lahaa inaan mar kale kulano, laakiin..."

"Haddaba sidee bay ku suura galaysaa?"

"Haddaad xaafadeena timaado, waxay leedahay beero yar yar oo lagu nastro, halkaas mooyee magaranaayo..."

"Halkaasba ha ahaatee, bal waqtii inoo qabo."

"Jimcaha soo socda ka waran, hal saac mise todobada?"

"Way fog tahaye, armaad i ilowdaa."

"Kuma iloobayo, laakiin adigu ha ii jarin."

"Lagama yaabo."

Ceel gaab markaan nimid bay gabadhii bas u raacday xaafadoodii, anaguna mid kalaan ku soo dhacnay. Labadeenii baa is aragnay anagoo sidaan intixaan ku gudubnay aad u riyaqsan. Niyad sami baan ku soo hoyanay, iyadoon ka sheekaysanayno waxa midkeenba uu la kulmay.

QAYBTA LABAAD

Subaxnimadii Jimcaha ayaan mar labaad ku soo noqday tiyaatarkii, si aan uga qayb galoo tartan kidis ahaayoo ay laba dugsi ku loola maycen. Ha joogto su'aalahooda oo aan ka dhagaysto ama jawaabtooda ka qayb qaato'e waxan kaligay iska fariistay kursigaan xalay gabadha ku kulanay. Malahayga iyadiina sidii bay midig iiga xigtaa halkaasoo uu darbiga dhankeeda ah uu ku sawirnaa sawir gacmeed lagu muujiyey gabar dhalin yar oo Suleeqa u eg. Gabadhii baa faruuryaheedu ila nuuxnuuxsadeen. Waxay ila noqotay iyadoo i leh, "Adigoo kale ifka maba jiro. Aad baad ii deeqday. Waad ku quman tahay in wax lagula qabto, lays-kuna kaa aamino. Gacaliye, waan kaa helay!" Erayadaas waxay yihin kuwa aan jeclahay in ay iigu jawaabto kulankeena Jimcaha soo socda; goor dambe ayaanan ka soo baxay meeshii anoon sidaan u rabay aan u soo aqoon kororsano.

Suleeqa aragtideedii waxay si fudud ula tagtay qalbigaygi: aan dhayalka lagu loodin kari jirin. Way i saaqday gabigay, yaabna waxa iigu noqday aragtideeda saacadaha jirtay ee hilowqa iigu badisay.

Tala galkayga mustaqbalka, waxaan u han waynaa in aan marka hore barashada ka meeqaan gaaro. Guur ha ii dambeeeyee sow maaha inaan iyadaas guul ka keeno, marka xigana aan wax qabsado oon haba yaraatee aan cid kale sina ugu tiirsanaan. Intaasiba waa waqtii, waana rajo aad u fog. Waa dariiq dheer oon habloo dhambi u bareeri karin. Hadaba Suleeqa heshiis iyo af-garad na dhex mara ma ka lib keeni doonaa? Jidkaas dheer een is leeyahay mar iyadana way ku joogtaa. Ma aha gashaanti geyaankeed uun u guri fadhida, waxaanay u egtahay midaan isa sii weheshan karro. Waa iyada taan baadigoobka ugu jiray. Waa noocayga, haddaan heshiinona waan wada dhisi karnaa aayatiin. wanaagsan.

Duhurkii markaan qadeeyey ayaan is iri, iska yare seexo, waanse gam'i waayey. Feker aan sal lahayn baa nasiinadii ii diiday. Waan galqashaa oon hadba qaab u seexdaa, si ay iiga soodhacdo, ha yceshee waxay naftu u bogaysay inaan ugu soo celceliyo cajaladda xusuustayda, xalay iyo mar-kaan gabadha wada joognay.

Anoo sidii ah baan maqlay Cali marqaan oo reerkayga salsalaamaya. Waan ku farxay imaatin-kiisa, inkastoo waqtiyadaa dadku aanay isa soo booqanna anagu isu imaatinkayaga xad nooma aanu lahayn.

"Duhur Wanaagsan!" ayuu igu salaamay markuu soo galayba.

"Qado wanaagsan, Marqaan," ayaan ku iri, oon ugu baaqay kursi meesha yiilay in uu ku fariisto. "Inaan seexdaan rabay, waanse gam'i waayey. Bagaad iigu timi."

"Maxaad hurdo ku fali, hurdo habariba karin waydaye? Waxaan kuugu imid waraaqdan marti-qaadka ee ay iigu kaa soo dhiibtay Maryan."

Warqadii baan baqshaddii ka furay, hayeeshee taariikhda ku imaanshaheeda maba dhowa. Waa Waa Talaadada soo socota. Intaan miiska iska dul saaray baan u su'aalay si kaftan ah, "Maxaad mid kalana uga soo qaadi wayday, waad ogtahay oo sidaydii hore ma ihiye?"

"Waa runtaa, waxanse ka yaabay waxaad arri-mahaaga iiga qariso oon aniguna kuwayga kuugu sheego."

"Maxaan kaa qariyay?"

"Maxaad Maryan iiga qarisay, saw kama baqdida inaan anoon ogayn kuu daba maro?"

"Ma garanin macnahaaga. Maxaad uga jeeddaa waxan kaa qariyey?"

"Maryan mawaydinaan xiriir lahayn?"

"War ninyahaw ma marqaankii baa ku haya, aniga iyo Maryan wax naga dhixeeuya ma ay jiraan. Shaqadaas aan isugu imaan iyo sheeka-kore, ilaa waligayba waa aqiine, anigu intaa uma aan

dhaafin. Ma iyadaa wax kuu sheegtay?"

"Mahdiyow kor waayeel waa wada indho. Gabadhu haddaanad wax la wadin waa kuu soo jan-jeertaa, waayo sansaankeedaan ka garanayaa."

Maryan dugsigeenii Sare ilaa Jaamicad ayaan isku meel wax ku baranaynay, haatana tijaabo ahaan ayaa macalimiimma looga dhigay isku dugsi. Iskaashiga iyo tixgalinta naga dhaxaysay owgood dad badan baa waxay u malayn jireen in arrimo intaa ka badan aan isu hayno. Wuxaan ka dhigan jiray walaashay oo kale, haddaan geyaankay u arki lahaana waqtigii sheekadeda waan ka soo daahay, dib u billowjeedana waan ka gaabsaday.

Sidaa ayaan Cali ugu sheegay waanu u gushuuucay, kolkaasuu yiri, "Is qadarintiinu hadayba intaa gaadhay waxan ku oran lahaa goftu waa mustaqbal e ninyahow hadaba gaar!"

"Maxaad ku aragtay?"

"Siday kuu tahay waxaan hubaa in aanay walaalkeedna u ahayn."

"Wiil walaalkeed ahba ma jiro; haduu jiri lahaa isagaa iiga tixgalin badnaan lahaa."

"Oo hadaba tan kaleen waraaqda kuugu soo qaadi lahaa waa tee?"

"Middi xalay sow ma xasuusnid?"

"Ninyahaw qudheedu miday ka dhacaysay ahayd."

"Ka waran hadaba?"

"Runtii ma-dhaafaan bay ahayd. Ooh! War sheekaa nala tagtay Dhalinyaradii way na sugaanyaan. Sow galabta badda ma aadi lahayn?"

Waan mahadiyey xusuustii bedda, halhaleel ayaanan ku soo baxnay oo aan ku soo raacnay baskii dhalinyarada xaafadu soo kireeyeen oo aan labadayada uun ka dhinayn.

Bilicsamidii ka muuqatay xeebta waxay galabtaas igu soo kaakicisay kalgacalkaan wali-gayba badaha u qabay. Mar qura ayaan hawada raacshay fikirkaan ku mashquulsan, mar kale ayaanan dadka ku soo darmay. Ma jeclaysan in

aan asxaabtaydii oo kubad ku soo tala gashay aan la dheelo, in kastoo kaalintaydu banaanaa-naysay waxaan soo aaday biyihii.

Dabaaljoog ayaan ku dabaalanaayey meel aanan ciidda ku taagnayn maraan arkay gabar sabayso ku fadhida oo gacanta dhanka xeebta u soo walifi-naysa. Waxaan u qaataay inay saaxiibadeed u baanaysa. Waan ka maagay in aan u tago oon u maciino qayso. Waan ka maagay in aan u tago oon u maciino haddiiba ay iiga baahnayd, ha ahaatee waxa iiga muuqan waayey astaan ay ku hagi kartay buufintaas oo la sii socotay. Deg deg baan dhankeedii ugu soo dabaashay, daqiqado gudahoodna waan ku soo gaaray.

Runtu waxay ahayd sida aan malaynayey, biyuhuna way sii jidanayeen marba marka ka dambaysa. Kolkaan u tagay naf baan ahaa oo lama hadline dacal baan sabaysadii kaga dhegay. Neef-tuurkii kolkaan dhamaystay baan u soo jeestay. Wajigeedii baan eegay, mase waan garanayaa.

Gabadhii oo iyana ila yaaban baa markay i garatay igula soo booday, "Alla Mahdi!"

"Canab ii warran," ayaan si degan ugu iri. "Ma taayirkanaad ku dhoof is lahayd?"

"Mayee, aboowe, wuu ila soo baxsaday, dabaashana ma aqaan."

"Canab," ayaan ku iri, "ma mar kale iyo badbaadadaada?"

"Alla haa!" ayey ii celisay iyadoo yaaban. Dabadeed waxaan u soo hogaaneshay dhankii xeebta.

Goor laga joogo sedex bilood ku dhowaad ayaa waxaan habeen ku soo daahay magaalada. Bas aan xaafadaydii u soo raaco ma aan helin, tagsina lacagtaan watay kuma soo kiraysan karin, markaasaan doorbiday inaan iska soo lugeeyo.

Waxaan wadadii iftiinka ahayd ee 26ka Juun aan ku soo hadaafaba, waxaan soo gaaray halkii aan guriga uga leexan jiray. Gudcur bay ahayde haddiiba waxa i indho tiray mugdi hareeraha iga soo galay. Wax socdaa iyo sharqan aan ahayn dabaysha jiingadaha aqalada iyo dhirta ka

dhawaajinaysay ma ay jirin. Gees walba waxa igaga fooridey fiin, fiidmeer aanan xaafaddaba ku ogayna dhowr jeer bay agtayda ka bararaf tiri. Xaaladdaas caynkaa ah ayaan u bartay, wax cabsi ahna iguma ay dhalin. Inta jeebabkii jaakatiin-kayga gacmaha la galay baan soo dhexjibaaxay anoo iska ilaalinaaya turaaturooyin iiga yimaa-dha dhadxaanta iyo jaqafyada aan meelaha ku malaynayey.

Waxaan soo socdaba maraan ku beegnaa qabuur docded ayaan qaylo meeshay ka timi ama u socoto aan garan waayey aan maqlay. Shaki baa i galay oon la istaagay. Mar baan waxan u qaataay in qabuurtaba laygala hadlay. Kolkaan wax kale ka waayey baan socodkaygii sii ambaqaaday.

Mar kale aya misna qayladii oo xad dhaaf ah igu yeertay. Markan waxan gartay in waxu cod gabdheed yahaye aanu asxaabu qabuur ahayn. Waan fahmay in qofkaasi meesha wax ku haystaan, inay qayla dhaan ahaydna caad igama saarayn. Waxaan u kuur galo oon hadba derbi ugu dhakado, mar dambe ayaan ku soo baxay nin feera qaawan oo gabar dhalin yar la hardamaaya.

Dhanka aan ka soo galay waxa taagnaa mid kale oo dhuuban oo madow, hortiina aanan arag. Feer uu ii soo waday baa igu soo maqnaa mar aan damacsanaa inaan la hadlo. Sidii dubbe oo kale ayuu xiskaygii ka yeeray. Waan wareeray, indhawaydna kaasoo kale iguma aanu dhicin. Markaan miyirsaday baan uma aan kaadine anna dhowr madfac oo kala ah xabadka ilaa caloosha aan ugala dhacay, oo ma aan sii dhowrane inta gar-baha soo qabtay feer-jilib bogga ka qabadsiyeey, wuxuuse la dhacay mid aan wajiga bartankiisa kala helay.

Feer qaawanihihi baa inta gabadhi sii daa-yey i soo aaday. Kii hore waan u tabar sheeg-taye kani anaabu iga sii quwad waynaa. Xabad-kiisa wayne wada murqaha ah nin kastoo arkaa dhayl uguma bareeri karin, markanse anigaan is

haynaa. Dhoolatusku waa hab dagaale, waxaan billaabay inaan inta aan la is gaarin aan u hanjabo. Jakatinkaygii baan gabadhii dhankeedi u xoortay waxaana ii soo haray shaarkaygii oo awalba khafiif ahaa, shafkayguna uu aad uga muu-qanaayo. Inaan dab yar shidaynin baan tusay, nin xabad lagu cabsiin karana aan ka waynahay. Waxaan u soo bandhigay khibradahaygii dagaal ee ugu dambeeyey oon ka soo bartay dugsiga karateega. Wajigaygii nabaddii baa ka guurtay, waxaanuu isu ekaysiiyey sidii haaray wax halaajin damacsan. Gacmuu waxay u sheegeen inay sida jabisada ay u baduugi doonaan, lugahana waxaan ugu balan caaday inay qaarka sare ilaa hoose ay sidii dabaabadda laad digaandigaha uga dhigi doonaan.

Wuu arkay in jartu ku kharaadhahay, meel uu u baxsadaana ayan jirin. Wuu isku kalsoonaan waayey in gacan kaliceed la iila iman karana dareen baa ka galay, kolkaasuu middi iila soo baxay. Gabadhii baa dabadeed argagax dartii afka furatay.

Iskama aan waalin, marba dhan baan u baacshey, wuxuuse ila soo galay isagoo doox doox is leh. Ma eegaynin midida e waxan daqayey gacanta uu ku sitav sidaan u caban lahaa. Dhan buu iqa mariyey markaan u gooyey, feerna daankan fujiyey soo noqodkiisii. Isla mar ahaantaa ayaan kaga dhegay xididoolayda iyo cuudda, markii uu jabid ka baqayna mididii baa dhulka kaga kaeday iya-doon wax i gaarsiin.

Haraati aan naxariis lahayn baan caloosha kaga kala gocyey oo waa caado aan lahaaye, tii kalana gadaal kaga keenay. Afgambi buu dhulka ugu dhacay, waxase ma yeeline waxuu soo kacay isagoo ganan. Dhexduu iiga dhegay oo sidii bal-dooskii darbi gadaal iga ahaa igu xaaqay. Si aan isaga fujiyaan waayey. Xanuun dartii anoo is chiibid ku dhow baan laba looto kalyaha kala helay. Wuu iiga fuqay, kolkaasaan daanka ka qaraacay ilaa uu ka warceray oo markii dambe uu

isagoo naf la caari ah mar kale dhexda iiga dhiegay. Legdin baa inoo xigtay, ha yeeshiin ninba markiisuu dhulka maraayey. Markan gabadhii baa ii maciinaysay oo markuu iga kor maraba wax tumburyo ku sheeg ah dusha kala dhacaysay, qayla dhaana afkay ku shubatay.

Dad meesha yimaadda waxa ugu soo horeeyey niman waardiyeyaal ahaa, iyagiina intaanay ina soo gaarin bay or iyo qaylo iska soo hor marksheen. Kii ciidda jiifay oo malaha markaas miyirsaday baa ka faa'iidaystay, durbadiina orod is xaabshay. Feera qaawanihii oo isna baxso is lahaa baan ku mitiday, waana laygu soo gaaray. Nasiib darro, anigoo ciiddii iska jaf jafaya ayuu raggii ka baxsaday, orodna waan ku gaari waynay.

Markii uu buuqu yaraaday baan gabadhii soo waday.

Dhan buu iga mariyey kolkaan u gooyey, feerna daankaan.....

Meel dhexe mar aan maraynay baan su'aalay in ay wax darani gaareen.

"Maya wallaal, laakiin adigaa dilan," bay tiri oo bishintayda hoose meel dhiigaysay inta ii soo dhowaatay masarkeedi⁺ iga marisay.

Waxa igu dhacay waan qabay, hase ahaatee waxay iigu muuqden waajib la igu lahaa, dhib isoo gaarayna ma aan tirsanayn. Iyadii baan misna dib u dhowray, mase saakaday xiran tahay meel meel haysata laguma oga, haba ugu darraato qaarka sar'e. Jaakatiinkaygii baan garbaha u saaray, in kastoo ay ka didsanaydna markay ogaatay inaan loo dhaamin bay siday dhaxamaysan tahay isku nabtay.

Waxay iila ekayd 18 jir, quruxna waa u dhalatay. Waxay lahayd timo gaagaaban oo qaab wacan loo jaray, oogadeeduna way isku sinayd.

"Walaal magacaa?" ayaan ku iri.

"Canab."

"Haa....Anigana Mahdi."

"Barasho wanaagsan," bay i tiri, iyadoo xishood la gabanaysa.

"Walaal waa xagee xaafaddiinu?" ayaan waydiiyey.

"Horey weeyaan, jidka soddonka."

"Waxaan ku su'aalay, maxay caawa kuwani kugu maageen?"

"Aboowe, waxaan isa soo raacnay gabar aan saaxiib ahayn. Shineemaan soo aadnay. Ninkani meeluu naga arkay mooyi'e wuu na soo daba galay, dariiqaan marnaba kii feera qaawanaa. Waan tuhunay, anagoon is lurin ayaanuna tikitkeenii goosanay oon iska soo galay. Waxoogaa markaan fadhinay baan aragnay isagiyo kii kalee la socday iyagoo gadaasheena fadhiya...."

"Hore miyaad u taqaanay, wax horena ma idin dhex mareen?"

"Maalin anigoo gabdho kale la socda baan baa uu fadhiyey soo hor marnay. Wuu na maagay, anigas waxba ma oran oo horeba waan uga baqaayee kuwii kalee baas baa caayey. Meeshii baa isagoo noo gacan qaadi lahaa nalaga ceshay, waxuuse ku dhaartay tii uu helo inuu eedsiin doono.

"Hadda caawa markaan shaneemada ka soo baxnay buu iigu hanjabay inaanu sinaba ii dayn doonin."

"Oo waxba ma aad ku orane."

"Haa, shaquu ka dhigtay in uu hablaha dilo."

"Haye, markaana."

"Markuu iidhaartay bay gabadhii ila socotay i baqdin galisay markaa saan ugu cararaynay aan guri islaameed dalaq niri. Iyadii ma soo galin, mana garanaayo inay ka badbaaday iyo in kale."

"Reerka aan magan galay waxa joogtay islaan camal xun oo iigu tiri, 'Naa idinkaa naagahiinan ragga cagijiina ku doonta oo inta lacagtooda cuna dabeed ka soo cararee qasiyadaada igala tag. Maxaa haddaad fayowdahay goortaan ku socodsiiyey? Ka dib nin guriga joogay ayaa laba wiil isoo raacshay, si ay ii soo dhaweyyaan. Cabaar markaan

soo soconay bay naga hor yimaadeen labadoodii. Isla markii intuu shaarka kii la socday u dhiibtay buu labadii wiil kalarka ku dhagay, kuna yiri, 'Hadaad naftiina rabtaan halkaas ka baxa!' Wiilashii baan ku calaacalay inay iga tegin, markaasaa midkood is yiri kala hadal. Inta middi ula soo baxay buu ugu hanjabay inuu jeex jeexi doono, hadayan meesha ka tegin, iyagoon gadaal soo dhugan ayeyna iska sii baxeen.

"Anuu igu soo jeestay. Suuye, 'Haddaanad is kala dhigin mididan baan ku dhex dhigayaa!' Waan naxay, kolkaasaan intii tabartay ahayd qayliyey. Iima suura galin in aan cararo oo meel aan kaga baxsado ma ay jirin? isagiina inta carooday buu mididii dhuunta iga soo galiiyey. Waan aamusay, kii kale ayaanu ku amray in uu dadka ka eego, markaasuu inuu i xoogo damcay. Mar kalaan hadan qayliyey, markanse mididii jeebka gadaale ayay ugu jirtay, afkaanu igu dhagay. Dhulkuu damcay inuu i seexsado, laakiin si fiican baan markan u qaylinaayey, adigaana ilaa haa kaa soo diray. Alla maxaan kuugu abaal gudaa!"

Gabadhaas bay ahayd taan hore u samatabixiyey, hadeerna ay baddu la tegi lahayd.

Waqtii yar ka dib ayaan soo gaarnay xeebtii. Buur bacaad ah oo naga soo hor jeeday ayaa nin madow oo dheer oon afartan jir ku qiaasay uu ku qoraxaysanaayey. Markuu na arkay buu madaxa sare u soo qaaday. Wuxaan ka yaabanaa xiisaha uu nagu eegayey, mar qurana isha nagama aanu qaadin.

Canab oo dhankiisa ii soo hogaminaysay baa markaan u nimid agta ka fariisatay.

"Aabe aan ku baro wiilkan," ayay ku tiri, oo inta kor ii soo eegtay u raacisay, "Mahdi baa la yiraahdaa."

Odaygii oon filaayo in uu ka yaabay waxa gabadhu is barashada uga golleedahay baa yiri, "Barasho wanaagsan!" oo inta i gacan qaaday iigu baaqay in aan la fariisto.

Canab baa haddana iigu tiri, "Mahdi, waa

aabahay Yuusuf."

"Barasho wanaagsan." ayaan anna markayga iri.

"Aabe, wiilkaan waa kaan kuu sheegi jiray e habeenkii tuugada iga celiyey.", Canab baa odaygi u sheegtay.

"Adeer ma adigaa qofka sharafkayga iyo kan gabadhadhaba badbaadshay. Abaal wayn baad nagu leedahay." Mar kale ayuu misna i gacan qaaday, isagoo wali sii watana yiri, "Gabdhuhu waligoodi waa jar iska xuuryo, mana yaqaanaan dhibtooda iyo waxa dantu ugu jirto."

"Adeer macno ma leh," ayaan ku iri, "anigu abaal kama tirsanaayo, taasoo kalana waa waajib walow ay iyadu gabar tahay."

"Oo aabe," ayey la soo booday, "haatan laf teeda buu fintii baa ilaa fakatay saan ugu dabaa-lanaayey, cid aan isaga ahayna ima ay fahmin, isagaana isoo saaray, halkee haddee!"

"Adeer ma dhabbaa!" buu odaygii oo yaaban yiri.

"Dabaysha daraadeed baan gayladeedii la maqlaynin oo xoogeedii bay kis kis ku raacdya. Sabaysadu ma fiicna ku dabaalashadeeda hadaanad dabaasha aqoon."

"Waa yaab!"

"Ilaah baa adeer isku keen hagaajiyey," ba iri. Waxan eegay Canab, iyana markay indhaheenu isku dheceen bay dhoosha ka qososhay.

"Adeer, aabana magaci?" ayuu odaygii igu soo jeedshay.

"Cumar baa la yiraahdaa. DR Cumar ma taqaa

"Maashaa allaah! ma Dr Cumar dheeere. Sidee isu aqoon waynay, saaxiibo isku fog baanu ahayn

Waxaan dareemay inaan qubays u baahanahay, inaan badda ka ciil baxaana ay tahay mar haddaa ugu yaraan todobaad moogaanayo. Odaygii baan ku iri, "Adeer biyahaan galayaa."

"Anigu laftayda bacaadkan waan ku daahay e ina keena." Inta Canab ku jeestay ayuu ku yiri, "anaga na soo raac, adoon lagula soconina badda

ha gelin, dadkana meel ka dheer ha tegin." Abbaarihi shantii iyo barkii ayaan baddii ka soo baxnay. Dhalinyaradaanu wada soconay badankoodu waxay joogeen baarka. Halkii baan anigu ku soo macsalaameeyey Yuusuf iyo gaba-dhiisii, waxaanay kaxaysteen gaari yar oo ay wateen.

Waxaan u imid kooxdyadii, kolkaan wax cab-nay daqiqado ka dibna waxaan isku soo gurnay baskayagii yaraa, soona aadnay Xamar.

QAYBTA SEDDEXAAD

Waxaan wal wal iyo walaac, marna farxad iyo raynrayn ku sugo waxa la soo gaaray maalintaan Suleeqa bailanta lahayn. Wax waibaba tabaabusho-hood lehe, maqribkii baan billaabay is diyaarintii, kowdii oo wax la'na waxba iima dhinayn.

Markaan is lahaa bax ayaa waxa iga daba qaylisay gabadhii walaalahay ugu yarayd oo siddeed jir ahayd. "Arkaalay," bay tiri, "istii-laha meel buu ka qaldan yahaye," oo inta ii timi surwaalka iiga dhegtay oo is tiri hoos uga daji. Way kari wayday, kolkaasay inta ka xumaatay tiri, "War sug maad bahalka hoos isaga dhigtid, saasaa socotee!"

Intii ina maqlaysay baa qosol oodda ka qaaday. Inantii baa ka qajishay, markaasaan inta labada daan ka dhunkaday ku iri, "Macaan, sidaas ciyaala suuqaa yeela. Anigu caasi maan ahay?"

Madaxay nuuxnuuxisay.

"Haddaba ceeb weeye'e adigu markaad waynaato dharka gaagaaban ee caasiga ha qaadan, yaah?"

"Haye," inta ay tiri ayay irriddii iga soo xirtay.

Nasiib wanaag waxan helay Cali marqaan oo gaari yar oo aabihiis la soo degay waddada ku cayrinaaya. Inta ii joojiyey ayuu markaan soo galay i waydiiyey, "Halkeed caawa u barafuumaysan tahay?"

"Qoftii tiyaatarka, miyaad illowday?"

"Waa wareey! Iyadii oon ogaa oo halkaad adoo wiil ah sidan ka tahay, tobani buundo ku dheer, meeshaad mari doontaan baa ila yaab leh. Anigu gaariga waa iga batrool la'yahay, waana layga xaraysanayaa. Saaxiib waan ka xumahay."

"Iga daa'e iiga warran Shugri?"

"War belaa ka dhacday oo qoftii waan ka shakiyey. Xalaan u tagay, oo gabadhu cuntada waa ka labalabootaa. Maxaa raqay ah, maxaa cusba ah, maxaa liiniyo basbaasiyo belo ag tuban...."

"Oo waxaasay cuntaa?"

"Haa."

"Horaad u daartay miyaa?"

"Anigaa, war allahay ka ala!"

"Sidee baad yeeli haday wax ku soo baxaan?"

"Ma haday caloosha ka fuurto?"

"Haa."

"Yeelkeed, iyadaa raadsan waxii dhiisha u uuuxshay."

"Wax ha dhacaan, kolley adaa lagugu ogaa oo laguu qabsan doonaa."

"Oo ma anaa seddex ku qabay," ayuu yiri, markanse waxan nimid xaafaddii. Markaan soo legay ayaan ku ballamiyey baar sida badan fariisan jirnay, si aan ugu sheeko bogano.

Saacaddaan eegay oo todobadii tobani bay a'ayd. Habsami ayaan uga soo talaabay waddadii on ugu soo dhaqaaqay goobtaan ballanta ku ahaa, waxaanan fariistay jardiinkaan go'aan-anay.

Ammintu waa gawdii, iyadiina ma hayo. Nusa aac baan sii fadhiyey, wax soo socdana waan aayey. Rubuc kalaan is iri ugu dulqaado, wayse u iman wayday.

Kuma aan soo tala gelin dhaxantii habeenkaa hacaysay. Gabayre aan gabbaad lahayn baa oogaydi ku habsaday, kolkaas baa sidii dawaar in yaqaani rogaayo ilkahaygii gariir billaabeen, iriiricona tin illaa iyo cirib bay iskay jabatay. Hamaansi ayaan isaga caal waayey, waxaan ku madadaashana meesha ma oollin.

Nin wax sugaya maxuu is waydiin? Rajadaan ahaa baa marba marka ka dambaysa soo yaraatay, iigu dambayna sideeddi markay gaartay bay tabrii run sheegtay oo inta si fiican u jimicsaday meesha isaga soo luuday.

Niyaddii ii dhisnayd iyo qorshahaan lahaa ahaa dhaawacmay. Qalbi jab wayn baa ka qaaday, rrintaas i qabsatayna caadi uma qaadane gef la kac la iigu bareeray bay ila ahaatay.

In ay Suleeqo miiran gabdhuhu yihiin amaba ay ugu roon tahay haddii aanay si kale oo ka galafsan iila dhaqmin baan niyadaydii ku qaboojiyey. In jabkaas oo kale rag badani u soo joogeent oo suura gasho in habluhuna marar badan la qaybay sadaan baan waaya aragnimadaas ku qancay. Maxaa ha yeeshii ka wanaagsan in aan lays luggoyn.

Soo socodkaygii ayaan ku leexday baar xaa-fadda u dhowaa, si aan wax kulul oon isku diiriyo uga helo. Kursi dibadda yaalay baan meel gees ah kaligay fariistay, waxanan gabar ka shaqaynaysay baarka aan u dirsaday casho fudud iyo inay ii soo raaciso koob koboshiina ah.

Waan caro burburay, waxaanan is tusay inay dhici karaan waxyaabo badan oo ay ku baaqan kartay. Haddaan raadin lahaa waxaan aqaan oo kaliya xaaafadda ay i tiri waan deganahay, suura galse ma aha inaan si sahal ah aan ku helo, waxana i hortaagan arrimo badan. Haddaan is dhifiriyo oon is iraahdo doon, halka ay sheegtay ma degan tahay? Magaca laftiisu sax ma yahay? Intaba ma hubo. "Jaamacadda," ayaan mar qur ah soo xasuustay. Waa meesha kaliya ee laga yaabay inay run ka ahayd. Waa tii habeenkii tiyaatarka ila soo qaaday cayaarihi kulliyadeena, kolkaasay igu soo dhaceen ardadii inaan aqaan ay i waydiin jirtay iyo kuwaan laftaydu su'aalay oo labadeena fasaladeena kala dhigan jiray, waxaanan goostay inaan ku baadi goobo sidaa.

Cabaar baan halkaygii fadhiyey oo daawa-naayey dadka iyo gawaarida waddada marayey. Meel xoogaa ii jirtay ayaan ka arkay muuqaal aad ii soo jiitay. Gabar bay ahayd, cas oo sidata saako kubabka ugu joogta boorsana garabkay uga laad-laaday. Wajigeeda hagaag uma aan arkayn oo waxa afka uga duubnaa hagoogtii ay wadatay. Waxay taagnayd meel dhawr tillaabo ii jirtay, kana baxsan halka baarka kuraastiisu taalay. Dadka oo meesha ku yaraa owgeed, aad baan u arkayey dhaq-dhaqaaqeeda, waxaanay iila ekayd qof bas sugaysa.

In yar kolkay taagnayd baa dabayli ku timi oo ka bitisay garbasaarkii madaxa u saarrraa. Waxay billowday inay isku hagaajiso, markaasay dacalkii afka kaga laabnaa iska weecisay. Wajigeedii aan ka shaki qabay, sankii iyo afkii oo markaan ii muuqday ayaa isu soo biirshay inay ii fasi-raan muuqaalkii saxa ah, waxaanay ahayd Suleeqa.

Waxaan u soo kaankaansaday inaan u istaago. "Ballantii bay ka soo daahday, meeshiina way kaa soo wayday, "inta aan is iri baan adeegtadii baarka degdeg u siiyey kharashkii aan qabay, baaqigiina waan uga soo tegay.

Waxaan soo abbaaray halkii ay gabadhu taagnayd. Laba tillaaboo ayaan xageedii u soo qaaday, ha yeeshii intii aanan soo gaarin baa waxa hor-teedii isku soo salaxay gaari yar oo nooca loo yaqaan TOTOTA ah. Iyadoon ka shakiyin bay daaqaddii iska furtay oo ay hore u gashay, isna waa uu la cararay sidii uu la baxsanaayo. Waan sii eegay, waxaanay si xowli ah u wajaheen waddada 26ka Juun; dhanka guriga shaqaalaha.

Meeshii baan isaga soo dhaqaaqay iyadoo gabadhi baarka ka shaqaynaysay ay ila yaaban tahay. Kolleyba waxay ka fajacday gacan furraantaydii, sidaan waxan dalbaday uga soo tegey anoon wax sidaa ah ka taaban iyo baaqigii aan ugu soo deeqay. Waa suuragal inay iiqaadatay inaan nin ladan ahay oon lacagtayda tusaayo, ha yeeshii waxa i soo waday baa jiray.

Nasiib wanaag kolkaan imid baarkaan Cali marqaan ku ballanay waxaan ugu tagay isagoo jornaal ku akhrisanaaya oo bakeeri shaah ahina uu hor qotomo. Markaan dul imid buu igu soo dhoweeyey kursi ag yiilay, gabar ka adeegaysayna uu ugu baaqay inay waxaan cabbo ii keento. Intii dalabkaygii la ii soo waday buu sii dhamaystay intii uga harsanayd, markii la ii keenayna inta uu waraaqihisii laalaabtay buu igu soo jeestay.

"Haye, ii warran caawa, waa inagii is ogayne," ayuu igu billaabay.

Waan filaayey su'aashaa, waxaanan halkii ugu billaabay waxii aan kala kulmay ballantaydii khasaartay, intii aan ka dhamaynayeyna si degan buu ii dhagaysanaayey, ha ahaatee markii aan marinaayey gaarigii kolkii dambe la tegay buu qosol la dhacay.

"Saaxiib," buu i yiri, "haddaad caawa i raaci lahayd, ciil ma aad qabteen."

"Waayo?"

"Gaari yar haddaad wadato, kulligood adigaa wada leh."

"Maya qaar baad leedahay. Taas oo kale iyo...."

"Iska dhaaf, kulligood adaa soo hogaaamin kara. Taas aad sheegayso haatan ma kuu soo qabtaa."

"I dhagayso, baabuur wate soo been wate maaha?"

"Hadduu yahayna! Iyadaa u talisee maxaad mooday."

"Sow khiyaamo wate maaha?"

"Iyaba yaa ka khiyaama badan. Sow kuwaa adigaba ku hoday."

Goor dambe ayaan guryahayagii u soo hoyanay sidaan muran ugu jirnay.

Haddaan habeenkaa Qays ahay, oo Layla cidla-daa iigu ballan furtay, sow tiiraanyo lama seexa-waayi lahayn. Haddaanse Cilmi ahaan lahaa, Sow gabayo calaacal ah ma aan tirsheen. Wuxaadse ogtahay inaanan labadaba midkood ahayn, isku sina waranka jacaylku nooma haleelin. Inkastoon wax badan iyadaas ku hamiyey, haddana waan aqinay in hablo badan kolka hore ku sooraan, ku soo dhoweeyaan, gogol kuu fidshaan, kuu faraxalaan, dabadeedna wax la'aan afka kuu tiraan.

QAYBTA AFRAAD

Todobaad baa shago kulul igu soo dhaafay oo aan imtixaan qaadid iyo sixid aan ku jiray. Wuxaan soo gaaray habeenkii ay Maryan xafladeeda dhalasho ay nagu casuuntay.

Abbaariihii todobadii iyo rubuc ayaanu aniyoo Cali soo istaagnay irriddii Maryan aqalkooda iyadoon dad badani wali iman. Halkii baa waraa-qihii la inooga qaaday, waxaanuna soo dhix gal-nay barxad si aad ah loo qurxiyey oo ay kuraasi miisas fara badani yaaleen. Miisaskaa ayaa waxay ku wareegsanaayeen gole uu dhix yiilay mid kaloo aad uga wayn kuwa kale, maro c-addina saarayd.

Markiiba waxa naga hor timi Maryan oo inta si farxad leh noo soo dhowaysay noogu baaqday inaan fariisano.

Mar aan galti baxnay oon dhegaha la raa-cayno heesihii iyo muusigii macaanaa ee samaa-cadaha ka dhawaaqayey ayaan gadaalkayga ka maq-lay Maryan oo i leh, "Mahdiyow iga qabo, wuu iga dhacaye!"

Gacantay iga sugaysay baan siiyey oon ka qabtay saxan balaaran oo ay cabitaan noogu sidday, markaan dhigayna waxay billowday in ay noo shubto.

"Yaa sidaan maamulka kuu baray, Maryan?" ayuu Marqaan si kaftan ah u waydiyey, iyadoo maaweelin ahaan inoola soo fariisatay.

Inta dhoola cadaysay bay aniga igu tiri, "Mahdiyow, waad aragtaaye maad saaxiibkaa iga dhiciso."

"Alla yaa amaani jiray!" ayuu mar kale ku yiri.

"Caliyow waad ogtahay Maryan inay reer magaalad aan iska doon doon ahayn ay tahaye maad dicaayadda ka dayso." ayaan iri aniga oo xilkii gudanaaya. "Teeda kale," ayaan ku sii daray, "Caawa waa habeenkay dhalataye maxaad ugu hambalyayn wayday...."

Inta i gacan qaaday bay tiri, "Ninkan Caliya Foorjadayduu dunida ugu jecel yahay...."

"Maryanay, maxaa xawaarihiisa faraskaba jeedal loogu baacshaa?"

"Waa ha ka badiyo."

"Ujeedadaydu waa caykaase maxaa saaxiibkay kuu daafacayaa?"

"Hee?"

"Waa wadnahaygii bidix."

"Haddaba aniga halkeen ahay?"

"Haddaad ka xumaan lahaydba, anigu meela kuuma hayo."

"Waxba kama aan qabo."

"Ii sii fadhiya," inta na tiri bay xagii illinka u dhaqaaqday si ay marti u timi u soo dhowayso.

Maryan waa inan cas oon sidaa u dheerayn. Timacheeda madow markay sida caawa oo kale dhabarka u sii dayso, qaarna wajiga ka soo laadlaadiso, suniyaheeda, sankeeda iyo afkaba way soo jiidanaayaan iskii gacalo eegtaa. Waxay aad ugu wanaagsanayd dabeeccadaheeda dahabiga ah ee aanay waligeed kaa dudayn, marnana ma aan arag iyadoo caraysan, dadkuna way ku jeclaayeen.

Waxoogaa markay naga maqnayd bay inoo timi iyadoo geddeedii qoslaysa.

"Horta Maryaney aan ku waydiyyee, walaal meeqaad jirtaa?" ayuu Cali Marqaan ku yiri markay salka dhigtayba.

"Laba iyo tobani," ayey ugu soo koobtay.

Waan la dhoolla cadeeyey jawaabtaas, Calise qosol baabu kursigii uga dhici gaaray.

Waxaan sidaa isaga kaftanaba, waxaan aragnay Maryan oo dhanka illinka eegaysa. Waxay ahayd inan aad u qurxoon oo si yaab lehna u soo labisatay. Barxaddoo dhami way buuxday fadhigeena maahee. Maryan inta kacday bay u yeedhay gabahii oo meel ay ku toosto la', iyadiina inta faraxday bay xagayagii u soo dhaqaaqday, waana aan gartay soo socodkeediiba.

Markay na kor timi ayay Maryan inta kursi ugu baaqday ku tiri, "Asli, is barta wiilashaan. Gabadhaan Asli ayaa la yiraahdaa, wiilkan Cali, kan kalena Mahdi."

Aniyo Cali inta is eegnay baan isku mar niri, "Barasho wanaagsan!"

Waxa jawaab ah nooma celin, dabadeedna inta qososhay bay fariisatay kursigii naga banaannaa.

Sheekadii baa naga kala go'day, Maryana waxay naga dalbatay inaan fasaxno, howsha iyo martideeda oo badnayd owgeed.

"Ii waran Suleeqa," ayaan ku iri gabadhi timi.

Sidii fulay la baacshay bay gadaal u booday oo tiri, "Aboowe, waa laguu sheegay magacaygee maad iigu yeerto."

"Sideen ku aqoonsadaa magac la iiga kaa sheegay anoo kaad ii sheegatay aqaan? Sow lagama yaabo in ay Maryan magacaaga gaftay ama illow-day."

Waxay ku hadashay garan wayday, kolkaasay aamus ku jawaabtay.

Cali oo intaa na eegayey baa na soo dhex galay oo yiri, "Mahdiyow wax tegay tiigsimaad ma lehe gabadha Asli baa la yiraahdaa'e haatan saan u baro." Dabadeed inta kacay buu yiri, "Waan soo noqonayaa'e iga sii raali ahaada."

Sidii garsoore dacwad qaadaya, inta kursigii soo dhawaystay oo miiskana gacmaha saartay baan wajigeedii qumaati isugu beegay. Hagaag way ii eegi wayday, kolkaasay hoos iiga hogatay. "Waa tahay Asli," ayaan iri, "Asli, horta si xun baad ii gashay. Dadku waa is bartaaye, barashadii waad xumaysay. Waa la balamaa oo dadku salaanta kore waa isaga soo soke maraa'e misna adiga oon si fiican ii baran baad ii jar-tay. Kaba darane, magac aan kaagii ahayn baad ii sheegatay. Waxaan garan la'ahay meesha sidaa looga dhaqmo oo....."

Hal mar bay soo booday oo inta afka i qabatay i tiri, "Mahdi, aboowe, kun jeer iga raali noqo. Magacii aan kuu sheegay, ballantaan kuu daama aan isku cusbayn ayaan magacayga kuu sheegin, ha yeeshay waan jeclaa in aan runta kuu sheego markii dambe, laakiin waan illaaway."

"Magacu macna ma lehe, maxaad iigu goysay
inta aad i balamisay."

"Haa, habeenkii balanteenii. Galabtii baan beledka aaday, aad baanan ugu soo daahay. Markaa meeshii imid, waan kaa waayey, waxaan is iri waa ku daahsaday ama ma aanu imaan, dabadeedna waxaan sii aaday guri kaloo adeerkay oo aan soo seexday. Runtii daraaddaa ayaan u imi xaafaddaa, waayo mar baan immaadaa."

"Guriqiina ma aha miyaa?"

"Walaashay baa degan, marka mar mar baan u
soo wareegaa."

Inta barasho horteed laysma naco isugu maahmaahay baan is iri, waa markii ugu horaysaye isaga dulqaado, mana aan su'aalin gaarigii yara ee ay raacday anigana cuqdadda igu abuuray.

War kale anoon u si furin baa xaflaaddii labillaabay. Miiskii waynaa baa maradii ku dadnaya laga qaaday, dadkuna badidiisu waxay ku hareeraysnaayeen Maryan oo shumacyo Doolshe ku qotomay damdaminaysa. Gali baa inoo yimid, ha yeeshintii aanu na soo gaarin bay gabari dhexda ka qabsatay oo goobtii bannaanayd oo cayaar laga billaabay u jiidatay. Asli baan anna soo kacshaiyadoo ka qajilsan golihii geeyey. Inkastoon labadeenuba dheesha sidaa u aqoon, haddaana farxad baan ku soo dhamaysanay.

Wax dhan bay xafladdii sidaa ku socotay oo dhalintu mar cayaaraan, marna cabitaan iyo afma caansi u soo fariistaan. Madax-xanuun baan iska dareemay, fadhigiina waan ku daalay, kolkaasaan Cali iyo Asli u tabiyey bixid inaan rabo.

Waxaan soo aaday Maryan; si aan u sii nabad gelyeeyo. Waxaan u imid iyadoo hablo badan ku dhex jirta. Intaanan soo gaarin bay ka soo dhex baxday oo dhex iiga hor timid. "Mahdi, waa sidee, ma baxaysaa?" ayay i su'aashay.

"Sidaasaan jeclahay."

"I sug wax yar," ayey tiri oo orod guriga ku gashay. Sidii iyadoo u deg degsan bay soo noqotay. Bugshad xiran oo ay waday bay gacanta ii galisay oo inta sare ii soo eegtay tiri, "Mahdi, adigaa leh."

"Mahdi, adigaa ten." Intaan ka qaataay oon jeebka gashtay baan
sii nabad galyeeyay Cali iyo Asli baaqiga hor
yimi, waxaanay ii sheegeen inay iyaguba bixid
rabaan. Maryan bay ii sii dhaafeen oo inta ay
salaameen una soo hambalyeeyeen igu soo lug
darsadeen.

Waxaan ka soo baxnay illinkii anagoo dha-
maanteena aan aad u faraxsan nahay. Waxaan soo
dhix galnay hawo cusub iyo neecaw qabow, mar-
kaasaa si aan loola qaybsan midkeenba dhan u
baxay. Wadadu waasic bay ahayd aan naloo wehe-
lin, sheekaduna mid guud bay ahayd ilaa aan ka
soo gaaray jid waynihii aan baska ka raaci
lahayn. Waxaan filaynay in ay Asli gaari naga
raaci doonto, waxanse soo xasuustay inay xaa-
faddoodiiba dhowdahay haday gurigii walaasheed
ee ay ii sheegtay uu runteed ahaa, ayna tahay
in ay u hoyato maadaama ay goor dambe tahay.

Sidaan sheekoojin xiisa leh, maad ninba markiisa ridanaayey siiba Cali oo in badan naga qosliyey aan ugu soo jid maraynay, waxaan ku nimid Afrikadii.

Asli ayaan u sheegay inaan ka sii noqonayno, markaan gurigii walaasheed keenay. "Zashaan aad biyo cabtaane,"

"Maad soo gashaan aad biyo cabtaane,
ayey tiri inta dawnki farta kala soo noqotay.
... , wahadsan tahay," ayaan ku iri,

"Waad mahadsan tahay," ayaan ku saa
"Waaqooyi wayaan caawa biyo cabnay."

"Waad ogayd waxaan caawa biyo cabnay.
"Haddaba waakan guriga aad iga heli kartaan, goormaad ii imaanaysaan."

QAYBTA SHANAAD

yaab! Qofkii i lahaa xaafadayada lama iman karo, caawa isagaa nagu ballansanaaya. Inta uun ka qoslaybaan dhegteeda u soo dhawaaday, aayam u waydiiyey, "Yaa guriga jooga. Waa taad tiri lama iman karo'e?"

"Mayaa! Ma waxaad wali madaxa ku haysataa waxii habeenkii. Anigyo walaashay oo ninkeedu maqan yahay uun baa joogna."

"Waa tahay, anagaa ku soo booqan doona," ayuu Cali ku yiri.

"Goorma?" ayay na sii haybisay.

"Talaadada soo socota," ayaan ku iri, "Seddex habeen kadib."

Cali baa gabadhii salaamay, anna markayga gacan qaaday. Waxaan arkay iyadii oo si kale ii eegaysa, gacantaydiina waxan ka dareemay in aanay i sii daynayn oo ay igu dhegan tahay.

"Abayo, maxaa dhacay?" baan si qabow u waydiiyey.

"Aboowe, waan ka xumahay wixii dhacay," ayay si taagdaran ii tiri. "Waan kaa xaal marin doonaa...."

"Macno maleh waxaase ha ka walwalin," ayaa ku iri, markaasay gacantii i sii daysay.

"Waa inoo habeenka Tallaadada. Ha illoobin yaah?"

"Waa yahay. Nabad gelyo," ayaan ku iri oo Cali oo i sugaaya soo raacay.

Subaxnimadii xigtay mar aan wargays ku akhrisanaayey qolka fadhiga balse aanay maskax-daydu ku jeedin baa waxa agtayda ka dhawaaqay talefoon i garab yiil. "Halow!" ayaan ku iri.

"Wallaal Mahdi ma joogaa?" ayaan cod gab-dheed i su'aalay.

"Waa isagii."

"Haye Mahdi ii warran, waa Canabe."

Si fiican inta u soo fariistay, wargays-kiina miiska iska saaray baan si diiran ugu iri, "Ahlan! Ahlan! Canab ii waran?"

"Nabad gacaliye," ayay ii celisay. Way yare aamustay, anna iyadaan war ka sugaayey, kolkaa-say mar dambe tiri, "Ma ogtahay Mahdiyow aabe in badan buu i kaa waydiiyeye?"

"Maxaa dhacay, ma beri buu niman iga dhi-ciyaad ku wareerisay?"

"Haa, waan kaaga waramay, laakiin adigu maxaad inoogu imaan wayday?"

"Ma ogtahay taakulada iyo waxqabadka aniga inaan la iigaga mahad celine ay caadi ii yihiin?"

"Aboowe, malaha khadar la ii soo diray baad ahayd. Sidee laba mar ku dhan aad ii badbaadi-saa...."

"Waxaas ka bax," ayaan iri, anoo hadalka badalaaya, "Intee ka heshay talefoonkayga?"

"Ma ogid miyaa inaabayaasheen is yaqaanaan. Aabe ayaa daawo loo soo qoray, marka war-qadii ayay ku yaaleen cinwaanadiina oo waxaan is iri bal u dir. Jimcihiibadda, ma aan wada hadlin, waxaanan rabay in aan kula kulmo. Caawa firaquo ma tahay?"

"Waa laga yaabaa."

"Ka waran hadaad noo timaado, aabe xitaa inuu ku arkuu rabaa. Haddii kale waqtii kale ka dhigo."

"Waa tahay, caawa. Laakiin meeqa saac?"

"Todobada iyo bar ama sideeda."

"Waa yahay. Waa inoo caawa," ayaan ku iri, taleefonkiina waan dhigay.

Waxaan si kadis ah u soo xasuustay baqshaddii ay xalay Maryan ii dhiibtay. Waxaan u kacaqolkaygii, kolkaan soo bixiyeyna waxaan la soo fariistay halkaygii hore.

Waan ku degdegay akhriskeedii anoo ka yaabawaxaan isla xalayba u akhrisan waayey.

Baqshadda waxa ku jiray sawir (POST CARD) iyo waraaq. Sawirka waxa ku yiilay wiil iyo gabakaligood ah, oo meel cadceeddu cir-gaduud galbeedhinaca ka hayso oo barwaqaqyo ubax badan isla jooga. Dhanka kalaan u rogay, waxaanan ka akhriyey:

Gacaliye Mahdi,

Iga duddoon salaan qiima iyo qaaya leh. Aad baad ugu mahadsan tahay sida aad ii sharaftay ee aad uga soo qayb gashay xafladaydii dhalasho. Sow kama fiicnayn iyadoo oo anaga teena sidaa iyo ka wacan ay u soo agaasimeen.

Ilaah baan ka rajaynayaa. Shaki i hayey baa igu sii balaartay. Intaan waraaqdii kale ee kula meel jirtay aan soo saaraayaan akhris ugu dhaqaaqay iyadoo wali sadaradittii hore ugu dambeeyey ay maskaxdayda meermee-rrayaan, "Sow kama fiicnayn iyadoo teena....."

Gacaliye Mahdi,

Baydka hore bogaadiniyo
salaan baaxad waynoo
Beerkiyo laabtiyo
Wadanahayga bidixdiyo
Bedenka ka timid baan
Kuugu soo bandhigiye
Bareer iiga guddoon.

Gacaliye Mahdi, waa markii ugu horaysay een waligay waraaq kuu soo dorav, ogsoonowna inay

jirta ka fursan waa igu kallifay inaan kuu soogoro.

Mahdow maalmihii horiyo
Meel wada joogeenii
Musbaax ii baxaayaan
Mugdi wali ka joogaa
Sida maayadda danabku
U mushaaxdo mareegtaa
Muhashada kalgacalku
Laabta u mirtaaye.
Mayeygoo da'ay dharaar
Mulacyeeyey daadkii
Dhirtoo Giddi magooshoo
Ubixiina mugaabaad
Muuqaagiyo aragtida
Markii aan ku dheehdaba
Naftu kugu maqsuddaa.
Arrin aan ka maagayoo
Ka meerayaa jiraye
Ma horaan dhambaalkay
Isagay markhaatiye
Qaab aan kuugu marshee
Maankaaga ii stabi.
Markaan seexdoslaylkii
Mashxaraddii arooskoo
Marwo iyo raggeedoo
Mahdow aan wadaagnaa
Manaam laygu keenaa.
Qalbigaa ku maagoo
Muxibadu ku wayntee
Midigtaada igu qabo
Mataankay aad noqotide.

Taan kaa maarmayn Maryan.

Waxba lama yaabin warbixinteedan. Waan filanaayey, waanan u garaabay. Wali waxan xasuustay sidaan isugu niyad furnayn, isu ixtiraami jirnay ama sidaan u ahayn sidii laba wada socod iyo jacayl gaar ahaaneed uu ka dhexeeyo, sida marar badan laysugu keen xaman jiray, hase

ahaatee saaxiibtinimada guud iyo danta isu kaaya keentay mooyee marna ma jirin haasaawe aanu wada wadaagney. Ma garanaynin in xushamadaas aanu isu haynay ay kalgacal laabteeda ugu gunti kartay. Sow hadday ii sheegan lahayd goor hore wax lama qaban kareen?

Marna isma barbar dhigin iyada iyo Asli. Inkastoo jacayladu isku mar igu soo ban baxeen, hadana niyadaydu Asli ayey la jirtay oo iyaday indhaheedii caashaq iyo astaamaheediiba i dee-qeen. Haddaan Maryan la qabto oo garta kala doo-rida labadooda u soo bandhigi lahaa saaxiibaday waxaan hubay in badidood Asli ay ka eexan lahaa-yeen, (Maryan u ogow in aabaheed uu ka mid yahay dadka magaalada ugu hantida fiican). Asli ninkii quruxdeedii, qowlkeedii iyo galbi jileeceedii qaadeen mooyee waan ogaa inaay inta igu raacdaa ay yarayd. Maxaase loogu murmaa sow maanku mid qur ah maaha?

Arrin wuxuu isugu soo biyo shubtay, sideed xeero ku xagataa ilkona kuugu nabad galaan. Sideen Maryan ku samirsiiyaa, Aslina aan ku han-tiyaa. Haddaba ma toos baan u qanciyaa oo inta u tago u dan sheegtaa? Waan iskala han waynaa. Ma raq badani siday yeelaan baan labadoodaba isku dul wadaa -o tii hadhow fiicnaata kala baxaa? Taas xumaan baan ku qiray. Si kale ma yeelin. Waxaan ku go'ay inaan waraaq u qoro oo aan xaajadaya ugubka ah uga dhigo siday muddo soo taxnayd, si aanan niyadeeda u dilin oo haday wax garad tahay anna markayga ay ii garowdo.

Waraaqdii baan bilaabay inaan uga jawaabo:

Gacaliso Maryanay,
Salaan aad u macaan
Oon miidda malabkiyo
Geedkii miskigiyo
Ku misaalay reexaan
Oon maankiyo galbiga
Ka soo miiray baan

Kuu marinayaaye
Miyir iiga guddoon.
Maryanay ma ogtahay
Muxibada kalgacalku
Waa mowjad oo kaloo
Aad dhex muquurataaye
Waa muhashada qalbigoo
Humaag kuu muuqdo
Aad ka maarmi karine
Ruuxa maanku raacee
Aad jacayl ku mudatoo
Adiga mooyee cid kale
Aan agtooda marine
Dartaa u majo xiran
Ma is moodsiin kartaa?
Ma huraankii qabrigiyo
Ma maalintii qiyamaa
Meel laga galaa jiri
Ma nabsi soo gabada oo
Maraan anigu moogahay
Miciday dara baad
Ila maagi lahayd?
Ma tihid taan melgaayoon
Ku muraadsanaayoon
Cashar beena u mariyoo
Markii ay muqlooto
Ka meel dayanaayaye
Mana mudnid canaaniyo
Inaan kugu mudiciyaa
Maya oo caddaan ahe
Ha yeeshie macnaha garo
Mar horeeto geedkaan
Beeray baa mudh soo yiri
Mirihisana sugayaa.
Kan kuu uur-fayow,
Mahdi.

Markaan dhameeyey ayaan baqshadeeyey, mee-lna waan ku riday si aan marka ugu soo horaysa een arko aan u' guuttoonsiiyo.

Fiidnimadii sideedii oo rubuc la' ayaan soo aaday gurigii Xaaji Yuusuf, ti aan u fuliyo balantii Canab. Gurigu sidaa uma uu foqayn, waxa door biday inaan waqtiga harsan luga baxsi ku gaad

Laba daqiqay dhaaftay sidèedii kolkaan imid irridkii waynaa ee guriga. Oday waardiye ka ahaa baan waydiiyey in ay Canab joogto.

"Adeer, Canab halkan wiilasha kulama balanto," ayuu odaygii iigu jawaabay.

"Adeer kuwaad i moodayso ma ihi, odaygana waan aqaanaa."

"Haddaad taqaanse!"

Anoo bixid ku tala galay bay Canab oo mar-kaas guriga ka soo baxday ay na aragtay, ka dibna inta ay na dhæxdhexaadisay bay i soo dhaafisay.

Soo galidaydii, markaan irridii soo dhaafay baa eey baas oon meeshaba ka filayn uu ci' igaga naxsaday, waxaase iga reebay waardiyihii oo inuu noqdo iigu hanjabay, ugu dambayna waxaan isaga sootagnay odaygii iyo eeygiisi iyagoo canaadkoodii ay hirgashan waayeen.

Waxaan guriga ka soo galay qolkii ugu waynaa oo mid fadhi ah. Waxaa tiilay alaab aad u bilicsan iyo kuraas raaxo badan, oo bar lagu cunteeyo barka kalana lagu sheekaysto.

Markaan soo galaybaan kula kulmay Xaaji Yuusuf oo si diiran ii gacan qaaday ilaa aan ku sigtay in garabkuba i kala baxo. Odeygu durba-diiba kursigii midig ka xigay buu iigu baaqay inaan fariisto, halkiibaanan ku nastay.

Jaamacada iyo waxbarashada ayuu iga wareystay, waxaanan u sheegay inaan haatan ahay macaliminta tijaabada ah, dhowr bilood ka dibna aan ku laaban doono si aan u soo ebyo inta ii harsan.

Odeygii oo waxaan arkay dhanka daaqada eegaya, ha yeeshii way ii muuqatay inuu ka sii shisheeyo. Inay xusuus iyo fikir ku dhaygagsheen markaan ogaaday baan isaga aamusay.

"Adeer, dibadda maxaad ugu waxbarasho doonan wayday," buu su'aashaas igula soo jeestay.

"Halkanba ninkii waxbarasho rabaa way taallaa. Maxaan dibad ka doonaa?"

"Waad fikiraysaa. Bagaanad u aadine adeer ma ogtahay in dalka iyo dibadda waxbarashadu isla tii tahay. Wuxaan ka yaabay wax dhalinyyaradu dibadda ugu yaacaan." Odaygii waa aamusay, indho muruga lehna igu soo eegay, isagoo sii watana yiri, "Adeer waxa jirtay in wiil aan dhalay aan seddex sano ka hor aan dibadda waxbarasho ugu diray. Halkan markuu ka baxaayey wuxuu ku dhoofay fiiso (VISA) ay jaamacadi u soo dirtay kadib markaan sanad lacagtiisii bixiyey. Been buu ii sheegi jiray oo waraaqaha markuu ii soo diro iigu yiraahdaa, 'Waxbarashadii meel wanaagsan bay ii maraysaa, waanan ku fiicnahay.' Illaa waa beentiisoo jaamacaddiiba waa laga eryey markuu kuwo caddaan ah oo khamri iyo tumasho baray uu faraqa ku xirtay. Haatan sanad iyo dheeraad war kama helin. Marka adeer, inkastoo ninba siduu isu galo ay tahay, haddana waxa la qaataw wadankaaga oo diinti iyo dadkii ku dhaqmaayeyba ay joogaan, halkaase waxa suurrowda in laguugu hambalyeeyo. Xuma kastood ku kacdaba."

Sheekadii oo uu wado ayaa Canab oo sagbad cabitaan qabow ah sidda noo timi. Miis dhigeedii alaabta ayaan is dhaafsanay daymo, dhoola cadayn iyo salaan dahsoon.

Waayadada odayaal badan baa caruurtoodu ku dhibeen in ay dibadda waxbarasho ugu diraan iyadoo qaar badani ujeedadoodu ahayd inay waddamadaas iyo noloshaas galaad soo arkaan. In badan buu Xaaji Yuusuf ii soo jeediyey waa-nooyin dhaxal gal ah sidaan ahay wiilkisii. Wuxuu iiga sheekayey noloshiisii, si aan wax ugu qaato. Wuxuu iiga soo bilaabay siduu isagoo kuray yar ah ugu ganacsi galay dhowr rubadood oo aabihi dhaxal ahaan uga soo gaaray.

Faa'iidooyinkii uu ka helay safaradii uu isaga gooshi jiray saaxil (BERBERA) illaa Galbeed ama Bari, Sanaag, Nugaal illaa iyo Mudug. "Noloshu waa dadaal, siiba waqtiga la dhalin yar yahay waa waqtiga ugu haboon in laga faa'iidaysto."

Wuxuu ii soo qaaday isagiyo aabahay waxay waxbarashada ka soo mareen waagoodii hore markay dadku iskoolaadka u haysteen meelo caruurta lagu qaaleeyo. Wuxuu yiri, "Markaan suuqa mara aan is niraahna, caruurtu waa isugu keen tagi jireen, waliba waalidkeen waa la takoori lahaaye inaan wax barano anagaa u qasdiney. Waxaan anigu qaba ilaahey dambigooda ha dhaafee in ay noola mid ahaayeen iyaguba.

Sidaan sheekada ugu jirnay bay Canab miiski cuntada casho soo taxday, naguna wargalisay in aan soo fariisano. Halkii baan seddexdayadii ku wada cashaynay iyadoo Xaajigu markan dhalinyarad dambe iyo biidka wax ka sheegaayo.

"Aabe, dadkaas maad iska dayso?" Canab baa k codsatay.

"Alleylehe inaad ka mid tahay!" ayuu ku yiri. Way ka naxday markaasuu u raacshay, "Kuwan haatar aad qabtaa maxay yihiin?"

"Jilbaha waa ka hooseeyaan nooh," ayey tiri, markaasaanu ku wada qosolnay.

Cashadii ka dib, kolkaan xoogaa nastay baan Xaajiga ka codsaday inaan baxo.

"Adeer goormaad inoo imaan doontaa?" ayuu i su'aalay.

"Waan idinka soo war dooni doonaa," intaan ku iri baan nabadgeelyeyey oon irridda beegsaday.

Canab baa i soo sagootiday illaa iyo illinka wayn. Waan u mahad celiyey siday gurigooda iigu soo dhowaysay, kolkaanse is-lahaa bax bay iyana ila soo baxday.

"Adeer raali iga ahow, haddaayey si xun baan kuula hadlaye."

"Macna ma leh adeer," ayaan ku samirsiiyey. Waxay ila soo istaagtay irridda geesteeda

shishe meel waardiyaha ka' dadban. In cidi mee-laha ~~ka'~~ howdahay bay hareeraha eeg-eegtey mar-kaasay tiri, "Mahdiyw ma'ogtahay....Een....Een." "Maxaa dhacay?" ayaan su'aalay.

Iinta dhoola cadaysay bay tiri. "Horta marka koowaa~~d~~ adigaa mahadsan, sidaad balanta u oofisay, ~~mase ogtahay in adiga mooyee wiil kale~~ intaan guriga ku jirnay aanu noogu imaan?"

"Waayo?"

"Waa caynkaas. Sidaa~~d~~ darteed buu waardiyahani kuu soo dayn waayeye iga raali noqo. Haddaayey markaad aabe wada sheekay~~s~~anayseen baan la Hadlay aad baanu iigu cabaday."

"Ma jecli inaad daraaday odayga dacwad igu qabsato."

"Mayte waxaan u sheegay inaanu mar kale kugu khaldamin....Een ka waran haddaan hadiyad ku guddoonsiyo?"

"Abaayo, ma anaa heerkaas jooga."

"Haddala waa la arki doonaa," inta i tiri bay baqshada xiran jeebka ii galisay. Markaan ka dhaqaaqay ayaanay iga daba tiri, "Mahdiyow ha naga goolan, waanu ku sugaynaaye noo imow."

"Waa tahay. anaa idiin iman doona," ayaanan ku iri anoo u gacan haadinaaya.

Markaan gurigii imid, durbadiiba waxaan waraaqdi ~~la~~ tegay qolkaygii akhriskeediina ku bilaabay:

Gacallye Mahdi,
Salain qiima lehoo
Sambabadiyo laabtiyo
Seedaha jirkaygiyo
Wadnayga salkiisa
Aan ki soo soocay baan
Samadu ku~~u~~ soo marne.
Samaan iiga guddooy.
Sibraat anigoo ku jira
Naftaydina siqad tahay
Sumcadaydoo dhinasha ah

Sahal kii ii badbaadshow.
 Maalintay sabaysada
 Saani ugu dabbaaliyo
Biyaha ku socaah is taa
 Oo ay tan iga saa'ida
 Saxa sidii i qaaddee
 Salka aan u degi laa
 Kii i samatabixiye
 Sacabadaaygu qabtow
 Abaalkaagu sooryiyo
 Ku sinnaan waa mahade
 Wayga sarreeyaaye
 Saadirkay ha ku siiyo.
 Sayma rooboo onkoday
 Dhulkoo doogu siman yahay
 Saba barwaaqiyu raaxo
 Sawjad kuugu ahaadaan
 Sadrigayga gashaye
 Maygu saacidaysaa?
 Naftan seexan waydee
 Cuntadiina ka soontee
 Jacaylkaaguna saaqay
 Ma ka saari dhibtoo
 Seddexaad ma badbaadin?

Taadii,

Canab Xaaji Yuusuf.

Waligayba ma jeclaysn in qofna waxaanu iga yeelayn aan dirqi kaga oofsado. Asliinkastoo ifafaale wacan iyo inay hagaaji is leedahay wanaagii ay hortii u meel dayi wayday ay iiga muugdeen, marna ma rabin inay beernugayl iyo habacsani iga dareento oo waa haweeene hadhow ay igu jilicsato. Haadeeda iyo mayada ka soo fusho kolkaan aftideeda qaado ayaan is lahaa naftan ku waalatay ku samiresii. Mar kalena Canab waxay iila ekaatay tabtii Maryan. Waan u damqanaayey sida qofka wanaagaaga jecel aad ugu qirooto. Kuma eegteen cadow iyadoo hiil iga sugaysa, ha yeeshee Cudur ku ahaayaa amaba wax u dhinaya

afrimahay sheegatay wax kama aan qaban karin. Waa markaan Asli is afgaran wayno oo uu qabkaygu iyu naanaabine uu iga kaxeeyo waxa rajada Canab iyo Maryanba ku xirnayd. Sow maaha kolkaa inaan labadoodaba u qori tuuraa illayn ma kaala jecliye?

QAYBTA LIXAAD

Waa habeen Talaada ah oo aan muddoba dherersanaa. Wuxaan ka soo baxay qolkaygii anigoo u diyaarsan inaan balantii Asli aan fuliyo. Talefoon baa soo dhacay aan dhawaaqiisa maqlaye gabar ka qabatay ayaana ii sheegtay in aniga la ii wacay.

"Hallow! waa ayo?" ayaan ku iri markaan qabtay.

"Waa Caliye, wuxaan u malaynaayaan diyaar inaad tahay."

"Haaye, adiguna sow ma tihid?"

"Waan ahay, laakiin meel kalaan u ahay."

"Meel maxay ah?"

"Haa, qoftaydii cusbayd ma ogayn miyaa?"

"Tee?"

"Waan ka xumahay, Warsan baa la yiraahdaa, anaana ku bari doona....Ninyahow, markay gaari-gayga aragtay bay sidii barafka u dhalaashay oo sidii badar la afuufay gabigeediiba kala biday. Waxay ii haysataa inaan dunida ugu sareeyo."

"Yaaba kaa sareeyaa?"

"Waar ninyahaw! Timirtii horeba dab loo waaye saaxiib maad tan la taliso, adigaa hablahaa u roonaaye."

"iga daaye iiga warran Saynab."

"Bow, war taasi tagtay. Sownigii durbadiiba gartay. Waxaa la yiri Hargaysay kala dhacday."

"Ma uu baa ku soo baxay?"

"Haa."

Aad baan uga xumaaday waxa gabadha laga sheegay. Way arluub badnayd, socodna yarayd. ilma adeer bay ahaayben iyadiyo Cali, wuxaan had iyo goor kula talin jiray in aas loo dhaamii haddii uu mustaqbal ka rabo. Waxase la yaab iku noqotay banaan warreeg kuma ogayn umaraan filayne waxa gogosha ugu jiray.

"I dhagayso," ayuu Cali yiri, "anaa ku qaadayee hayga tegin."

"Haddaanad ila tagayn Warsantaadii aad," ayaan iri, gacantiina waan dhigay.

Wuxaan u soo saan gaaday xaafaddii Afrika iyadoo aan aad u niyad fiicnahay, waqtiga balanta iiga harsana waxan jeclaystay inaan luga baxsi ku sii tago.

Arrinteenu waa ugub. Waa isbarasho hor leh eon is aqoon hore inoo wehelin. Wuxaan ahay nin hadduu jiraba kalgacalkeedu asiibay. Maxaa kale ee igu gooniyeey? Dhankeeda aad uma hubi inay eebadu iyadana gaartay, balse waan ugu ducay-naayey haddaanayba habaar u ahayn. Waxay iila ekayd qof astaamihii iyo indhihii caashaqaba leh, yaase ii ogsoon in sidaaba loo abuuray oo debecsanida ay cid walba ku qaabisho.

Wuxaan soo istaagay albaabka gurigii ay ku noolayd. Si habsami ah baan dawankii farta ugu riixay, waanan yare sugay markii aan gudaha ka maqlay jaan soo socota.

"Allaa! Mahdi, ii warran," bay Asli oo iga furtay i tiri.

"Nabade, adigana."

"Aad baan u fiicnahay."

Waxay, ii soo hor kacday gudihii aqalka, wuxaanay i soo fariisisay qolkii fadhiga.

"Aboowe, maxaad cabaysaa waad soo kululaa-taye," ayey i tiri kolkaan fariistayba.

"Waad mahadsan tahay. Waxba haatan ma cabi karo."

"Walaal dee hays martiyeyne qabow iyo kulayl mid dooro."

"Waa tahay, haddaba qabow ii keen."

Dhankii jikada u dhaqaqday. Hablabiskeedii, uma ay ekayn qof guri joogaysa, bal malee in arooskeedii loo dhisay, sidaa ayey u ekayd. Kama sheekayn karo sansaankeedii, waxaase mudan inay habeenadii hore oo dhan ay iiga duwanayd.

Waxay soo noqotay iyadoo dhalo liin la miiray ah iyo laba koob siidda. Inta miiska saartay bay soo fariisatay kursigii dhanka bidix

iga xigay. Waxaanan bilaabay inaan sharaabkii shubo, iyaduna si farxadi ka muuqato ayay ii eegaysay.

Markaan u dhiibay baan su'aalay in guriga lala joogo.

"Caawa anaa laygu cidleeyey," ayey iigu jawaabtay.

"Dadkii kale ma soo noqonayaan?"

"Haa. Adigase aaway Cali?"

"Cali waa soo bixi waayey, anaase kaligay indhaha isku soo qabtay oo balantii fuliyey."

"Laakiin ma waxay kaa ahayd indha isku qabad, anna sidaan kuugu tashanaayey."

"Abaayo waan ka xumahay, sidaana ha u fahmin. Anigu balan ma galo haddii aanan fulinayn, kan caawana si gooni ah baan u qadarinaayey, ha ahaatee sow ma oofin?"

"Haa," bay tiri.

Gadaal inta isu tiirshay koobkiina miiska saaray baan ku iri, "Asli sidee kuugu muugdaa kulankeenan caawa?"

"Mid wanaagsan."

"Waxaan ka wadaa, ma yahay mid wixii ra'yi ah aan isku waydaarsan karno?"

"Haa. Muxuu ahaan waayey?"

"Asliyeeey, waxa la yiraahdaa barasho hortee laysma naco. Aniga habeenkii hore barashada isugu kaaya dhinayd daraadeed baan marna xumaan kuugu qaadin. Ma filayn inaan habeenkii isku soo bixi doonay, waxaanan rajaynaayey in aan mar uu kulano. Sow maaha sida kan caawa oo kale?"

"Haa," ayey iigu jawaabtay.

Anoo sii wataan iri, "Asliyeeey, qofkaad wax ku qarsan lahayd wax lagama qariyaa la yiraahdaa. Waxaan rabaa inaan caawa waxba kuu qarin. Inkastoo aan hore u qorsheeyey oo aad adigu hakad gelisay haddana waxan filayaa inay waqtigan suun gal inoo tahay. Sow maaha?"

"Haa."

"Waxaan qorsheeyey inaan barashadeenaa aan horemarino, wada socod iyo xiriir cusubna aan yeelano, isla markaana aan aayihiisa eeeno'e adigu maxay kula tanay?"

"Horta aboowe i dhaqayso. Waad ku mahadsan tahay sida aanad waxba iiga qarin. Anigu anoon waxba ka soo tashanayn, waxba kama qabo haddaad adigu soo guddoomisey. Run ahaantii dad oo dhan kama yeeleen, ha yeeshay waad iiga duwan tahay. Dulqaad badan baad leedahay, aqoon iyo garasho. Adigoo kale ma jiro. Aad baad ii deeqday, waadna ku quman tahay in wax lagula qabto, layskuna kaa aamino."

Riyadaydii baa dhabowday ayaantaan humaa-geeda la hadlaayey. kalsooni baa i gashay. Inkastoo aanan rabin inaan iraahdo, haddana af-kaygii baa iska xoroobay oo wixii uurka iigu jiray ogaan iyo idan la'aan iska yiri.

Iigama ay dayrin. Gacanyadii oo u dhowayd inta soo qabatay iigu tiri, "Aboowe, amba kuma necbi. Sow lagama yaabo inaadan ii ogyane aan kaa darahay."

Teedii kale ayaan ana dhab soo iri dhex-deena keenay. Illayn indha is jeceli isma eegi karaan. Markay dhaayadeenii is qabteen bay wajiga dhan iiga dadabtay. Waan u kaadshay, markaasay iyadoo dhoolla cadaynaysa i soo eegtay.

QAYBTA TODOBAAD

Galabnimadii xigtay ayaan sidaan ka caado dhigntay dhirtii guriga waraabin iyo caws ka jaridba ugu dhaqaaqay. Aabahay kursi-jiif ayuu ku fadhiyey daaradda aqalka, markaan howshii so dhameeyeyna agtiisaan anna kursi la imid, shaa-hna la inoogu keenay.

Aabahay waxaan badanaa wada cayaarnaa jart loo yaqaan iskaq(chess) oo uu aad u jecel yahay Cayaarteenii ugu dambaysay baan laba jeer ka badiyey, aad ayuuna u xiisaynayey inuu mar kale igula kulmo.

Cayaartii baanu bilownay iyadoo waliba daa-wadayaal reerka ahina ay ka soo qayb galeen. Waxaan wadnaba waa layga badiyey, waxaan iku billaabatay dicaayad maadaama layga qacan sareeyey.

Cayaartii labaad, maraan dhex marayno ayaasi lama filaan ah u arkay faraskaygii (HORSE) oo boqoradda aabe dili kara haddaan mid saraakiishayda ah siiyo. Sidii baan ku dabay, wayna ii suuragashay.

"Boqoraddii waad dishay," ayuu aabe yiri, "Waan kuugu hambalyeeyey, inkastoon ogaa inaad sidaa yeelayso."

"Boqorkana waan ku dari doonaa."

"Waan ogahay inaad la helayso."

"Waad ogtahay inaan badin doono, sow maaha"

"Waan ogahay inaad hal dhagax laba shimbirood ku dili karto."

Sidii aan u saadaalinay, waxaan dabinka la helay boqorkii mar uu mid saraakiishayda ahi uu gees inta ka soo galay uu baabah ka dhigay wixii odayga u yaalay.

"Waan ogaa inaad sidaa u gelayso," ayuu aabe iku yiri.

"Sideed ku ogaatay?"

"Boqorka waan aqaan," ayuu iku yiri isagoo cayaar kale dhisanaaya, "wax walbana isagaa ii sheegay."

Arrintii Canab ayuu aabe wax ka ogaaday. Waligeen wararka si toos ah baanu isugu sheegi jirmay, duurxul iyo si dadbana uma kala qaadan jirin, waxaase ii caddaatay inuu odaygu sheeko kale cayaarta iku dabaqaayo. Waxa iku soo dhacday habeenkii uu Yuusuf ii sheegay inay aabahay isla soo koreen, illaa iyo haddana ay aad isu yaqaanaan, waanan ka xumaaday wax ka ogaanshaha waalidka ee aniyoo Canab arrinteen. Asli gacantay iigu jirtay, markaas Canab wax la qabashadeeda sow kama haboona inaan saaxiibo isku fiican uun ahaano, jacaylka ay sheegaysana ay mid walaaltinimo naagu dooriso. Mar baan ku fekeray in Canab lafteeedu ay ka dambayso, ha yeeshi waxa dhici karta inay odayadu iyagaba iska arkeen oo kolleyba sheekadu way ka dhaxaysaye ay isla soo soo qaadeen.

Waxa ila gudboonaatay inaan hadalka ka dhursug. Anigoo qoryihii mid hore u soo guuraaya ayaan su'aalay, "Aabe, wax walba waad daway-saaye, sidaan maadaa u dabiibay?"

Cayaartii buu eegay, qosol yarna ka jagac siiyey, kolkaasuu yiri, "Wixii caafimaad doon ahiba way ii yimaadaan, daawadase iyagaa farma-shiyaha ka iibsada," dabadeedna askarigii aan guuray buu iga dilay.

Wax kaloon sameeyo ayaan waayey, kolkaasaan kii wax iga dilay ka magtay oo ku iri, "Aabe, haddii daawad gebigeeda la waayo sidee la yee-li?"

Gacmuuhu afka ku marmaray, in lagu kulu-leeyeyna wuu arkay markaasuu inta gadaal isu tiirshay mid saraakiishiisa ah soo raray. "Haddii, dawada la waayo....Haddii dawada la waayo...." ayuu ku celceshey, "mid kalaa loo qoraa."

Cayaartu sideedii bay u socotay iyadoon
cidina dareemin waxa aan ka wada hadlayno.
Makhrib baan u soo tukanay, soo noqodkiina halki
baan ka sii wadnay.

Markan boqoraddii waa layga dilay, sida
dheeshan u caadada ahna, haddii askartaa midkood
dallaco waxaad ku beddelan kartaa midka kuugu
wayn ee lagaa helay. Waan soo ceshtay boqoraday-
dii kolkii mid askartayda ah uu dalacay, ugu da-
bayna waan guulaystay.

"Aabe, cayaartan maxaad ku fasiri lahayd?"

"Waxaan u arkaa inaad hadda dheel baratay."
Wuu ii soo dhowaaday, cod dabacsana igu yiri,
"Maalmahan waad kulushahay."

Waan wada qosolnay, waxaanan u sheegay in
xaalku sida uu u arko uu yahay.

Dadkii buu iska kala diray, hablihii jikada
ku jirayna ka dalbaday in ay kafe u keenaan, ka
dibna i waydiiyey, "Aabe, wax iiga sheeg, waa
maxay xiriirkiina reer Xaaji Yuusuf?"

Waxaan u sheegay labadii goor een Canab
badbaadiyey.

"Habeeenkii dhowaa eed guriga tagtay," buu
i yiri, "Ma gabadhaa lagu siiyey?"

"Maya, iyadaa telefon ii soo dirtay oo i
tiri, 'Ilaa wa'ilaa waa inaad noo timaaddaa.'
adigase yaa kuu sheegay?"

"Yuusuf waan is naqaan...Waxaan ku waydi-
yey, arrintu waa sida aad u aragto maxaad uga
jeeddaa?"

"Een, boqoradda waa iga dishay sow ma ahay
markii hore?"

"Haa."

"Ka dib waan soo ceshtay."

"Sax."

"Waan guulaystay, sidaasaanan ka waqaa."

"Maya, iji kala caddee. Gabadhii markaaad
tuugada ka celisay muddo ismaydan arag, Hadibna
baddaad ka soo saartay, odaygana waad ka dhamay-
say, dabadeedna waad guulaysatay."

Ar maxaad dheesha baratay!...."

"Sidaa maaha. Waxa weeye; gabadhii waan is
baranay, muddo waan is moogayn, markaan is hel-
nayna waan dhamaysanay arrintii, ugu dambayna
saadaasha waan ku guulaystay."

"Sow ina Yuusuf maaha?"

"Maya, waa midkale."

"Waxaan mooday inaad reerkaas heshiiseen."
Madaxuu ruxay. "Gabadhaas aad haatan waddaa
siday tahay? Ma quruxsan tahay? goormaadse i
tusi doontaa?"

Waan yare dhoola caddeeyey oon ku iri,
"Kolkaad u diyaar noqotid anaa ku tusi doona e
ha moogaan."

QAYBTA SIDDEEDAAD

Waxa ii furmay bog cusub oo nololeed. Waan ku qancay nasiibkaygii. Nasteeexo iyo niyad wanaag baan iska dareemay, kolkaasaan illaaway waxaan tabanaayey oo dhan. Kalsooni baan helay, qabna waa uu i soo galay markay ii caddaatay in walbahaarka la ila wadaagi jiray, wax ka qabadiisana la ila darban yahay.

Kulamadeenii anijo Asli waxay noqdeen joog Markaas oo kale halka dadku kala xiise dhigo, anagu waan isu soo boholyoobi jirnay. Ha lays barto, hana lays dhex galo'e midna ka kale ujee ddadiisa ma ogayn. Anigu waxan la mid ahaa sidiin dagaal waqtidheer ku soo jiray oo nasiino ku jooga, iyaduna malaha sidaydoo kaleey hurudaa

Dhadhansiga jacaylku waa ayaamaha hore, marka aayaha la gaarana waa suurowdaa inuu dacarta ka kharaaraado. Haddaanu geyaanku ahayn hadiyad lagu siiyey, sow maaha aadane wanaag iyo xumaanba yeelan karo? Sida alaabta marka la gadanayo ay u kala tayo, tiro ama quruxba badan yihiin loogu kala xisho, sow maaha in iyagana barashada hore laga baaraandego. Taasba uma dhuglahayn.

Habeen kale ayaan sidaan awalba u oofin jiray soo aaday halkaan Asli kula balansanaa. Toban daqiqo ayaan soo hor maray, Waxase ugu tagay Asli oo igaba soo hor martay.

Aragtideedii waxay igu dhalisay farxad iyo muxibbo hor leh. Waan laab kacay oon wadnahayga bidix ka dareemay qabow igu soo duuxaaya. Alay-lehe iyana goortay i aragtay bay fadhigii ka soo booday. Wax yar baan isu jirnaye hardafteay ku soo kacday durbadiiba waan isa soo gaarnay. Salaanteenii noo gaarka ahayd ama kuwa naa midka ahi nala wadaagaan iyo waraysi gaaban ka dib waxaan u soo dhaqaagnay hakadii basaska si aan barnaamijkeenii habeenkaa u soo fushana.

Waxaan isku ogayn inaan soo baro ina abtiday Deeqa oo gurigeeda nagu casuntay. Ma gaynin wali kaayaga, iyaduna sidoo kale oo reerkooda aqoon yar baan u lahaa, waxayse i bartay walaatheed oo ay beryahaa la joogtay, waxaanay ii sheegtay in adeerkeed oo iyada ka mas'uul ah iyo reerkoodaba ay i soo bari doonto, aniguna sidoo kalaan jeclaystay inaan aabe hor geeyo.

Gurigii baan nimid, Deeqana si wanaagsan bay noogu soo dhowaysay. Qolkii fadhigaan u soo gudubnay, waxaanuna labadayadiiba fariisanay kursigii kuraasta ugu cheeraa oo dhanka irridda ka soo jeeday, ka dibna inta inaan sugno naga codsatay bay baxday.

Farxad iyo niyad wanaag ay nagu marxabay-siinayso ayaa Deeqa nooga muuqday. Walaalo aan ahaano'e, saygeedii dhoofay Xasan waxaan ahayn saaxiibo isku fog, lix bilood ka horna aroos-koodii waxaan ka ahaa minxiis.

Albumkii sawirada ee arooskoodii baan u soo bixiyey si ay isugu madadaaliso. Waxaan arkay iyadoo ku dhaygagsan sawir aniga iyo gabaran ahayn, aadna u qurux badan. Shaki baa iga galay in ay ka masayrsan tahay, markaasaan sida uu u muuqdo waydiiyey.

"Gabadhani sow Deeqadan maaha?" ayay i su'aashay.

"Haa."

"Alla aboowow," ayey tiri, "aad bay u dhamaataye."

Runteeed bay ahayd oo Deeqa hilikay u dhalatay haatan waxa ka soo haray dhafoorro soo taagtaagan, indhaheediina waxaad moodaysay inay halkoodii gadaal ka sii jiraan. Siddeed iyo tobantir bay ahayd, quruxna way u dhalatay, haddaadse aragto waa ka wayntahav oran lahayd. Guri alaab bilicsan iyo gaarigii uu adeerkood uu adeerkood hadiyadda u siiyey oo garaash ku daboolan, masaariif aanay waxba tebin iyo inta inta gabdhuhu ku riyoodaanba way ku qabtay

arooskeedaas, haddaanse iyada aqoon gaar ah u leeyahay waxan oran karaa intaasba way ku hay-satay gurigooda, waxaanan rafaadka iyo dhibta muuqata aan u aanayn lahaa maqnaanshaha ninkeed Xasan.

Asli baan uga sheekeeyey xiriirkoodii iyo Xasan. Inuu laba todobaad kadib aqal galkoodii uu u dhoofay Yurub, dabadeedna uu ku guursday gabar caddaan ah, dhalasho iyo degsiimana iyada doortay.

Deeqa waxay noo soo gashay iyadoo sagbad cabid iyo macmacaan ah sidda. Cabbaar bay inoo sheekaysay, waxase u yimi oo ay kolkii dambena sii sagootiday gabdho iyaguna booqasho ugu yim

Waxan isku soo harnay Asli. Wehelka qaark sida Deeqa haddii in yar aad waydo waad towdaa Labadeenii baa isku noqonay sidii ugaar la soo qabtay oo kale. Aamusnaantu way in dhibaysay, balse waxaan hadalka ku furo maan aqoon. Iyada lafteeda waxa iiga muuqday xishood ay la waabanayso mararka ay indhaheenu isku dhacaan. Waa daqiqado gudahoode, way ila ahaan wayday inaa marxaladaas ku sii jirno. "Maxaa gacaliso ku aamusiyey?" ayaan waydiiyey.

"Abboowe waan fekeraayey."

"Feker sidee ah?"

"Mahadow waxan ku su'aalay, anagu sow jacaylka kama salgaaro? Arrinteenuna waa sidee"

"Arrin maxay ah?"

"Haddee xiriirkeneen."

"Haa, waa hadba heerkaad gaarsiiso."

"Intan ka badan gacaliye inteen gaarsiiya Waligeen masidan baan ahaanaynaa? Anigu u malay maayo inaan la'aantaa noolaan karaayo."

"Maxaad haddeer aad ku talin lahayd?"

"Adigu waxaad garatid, waan kugu go'aa."

"Sow go'aan ma lihid. Haddaba degdegsiyo iyo kaadsiyo kee baa kula fiican?"

"Kaad ku taliso, seen taada uga boodaa."

"Waa tahay, wax walbase sow kama haboona inaan marka hore wax qabsano, intaan miraha sida asaageen goosanaynana aan daacadnimo, is afgarad iyo niyad wanaag ku wada socono."

"Waa talo wanaagsan, waanan kugu raacay, laakiin haygu samayn sidii Deeqa haddii...."

Wuxuu noqday heshiis la aqbalay. Waxaa ii suura galaaya hamigaya inta ka dhiman isku fillaanshahayga. Sow ha jiree jacaylku yaan la jiirin maaha? Sow waan quran doonaa mirahee, jidka aayaha aan ku jihayno maahan. Sow ha ja-leecin cid kalee, balanteena jaraha u qabo maaha.

QAYBTA SAGAALAAD

Waxay ahayd duhurnimo aan soo dhamaystay howlahaan magaalada u aaday. Milicdu sidaa uma kululayn oo waqtiga badidiisu cirku waa daruurraysnaa qoraxduna dahaarayd. Waxaan soo maray Xafiiska Boosto oon danahaygii aan u soo baxay ugu dambaysiiyey. Seddex waraaqood baa ku jiray oon ka soo saaray. Labaa aabe u lahaa, ha yeeshee mid baa aniga igu cinwaansanayd maalintas la soo dhigay, kumana oolin cidda soo qortay.

Gurigaan la imid, waxaanan la soo fariista qolka fadhiga. Inta waraaqlhii kale aan miiska iska saaray baan bashqaddii ka jeexay. Farta ku taalay iguma cusbayn, waxaanay ahayd Canab oo horayna mid iigu soo qortay.

Qaboojiyahaan kala soo baxay dhalo biyo ah intaan xoogaa qurquriyey ayaan bilaabay inaan akhriyo:

Gacaliye Mahdi,
 Salaan qiima leh oo
 Qaddariniyo wanaag badan
 Qaybahayga naxariista
 Aan ka soo qufay baan
 Iga qabo ku leeyee.
 Qorshahaygu siduu ahaa
 Inaan qoys ahaanay
 Ku qaboobi lahad naftaydu
 Indhuuhu kumay arkin beryahan
 Qabaarna kaamaan helin
 Ii kala qaad arrintoo
 Ma qof kalaad la waddaa
 Mise waanad igu qancinoo
 Qaayahaygu kuma deeqin.
 Qatanaanta caashaqa
 Sida qaalin uguboo
 Laga qariyey ubadkaa
 Qiiradu i haysaayoon
 Kaa quusan waayey'e.

Qaxarkeedan dunidan
 Sun miyaan ka qastaa'oo
 Nafta waan iska qaadi?
 Mise waad ila qaban oo
 Qowl aan u qushuuciyo
 Qalbigaan qayr u sheegaa?
 Taan kaa quusan,
 Canab X. Yuusuf.

Amakaag iyo af kala qaad baa iga soo haray. Waxaan u qaadan waayey anigaygan dahabka layga samayn bay gabari dartay isu dishaa. Qalbi jab laga soo kaban karo haddii qofkaad u hanwaynayd uu wax kula qaban waayo ayuun baan fulaayey, uga aawadeed ayaanan ugu jawaabi waayey warataas qdeedii hore, balse si ficiil ah waligay uma rumaaysnayn in jacaylka laysu qisaaso. waxan is iri, ma fiirisaa waxay samayso oo faraha ma ka qaaddaa, waayo taan doortay gacantay iigu jirtaye. Waase markaan ugu talo xumaan lahaa. Waaan is tusay inaan cadowtinimo ka kasban karo oo laga yaabo waxay sheegayso inay af ka yihiin, dabadeedna ceeb ay iga raacdo, markaasaan goostay in aan waraaqdeeda u jawaabo, si fiicana ugu sheego waxa jira.

Gelinkii dambe, waqtigaan ugu talo galay inaan jawaabta u qoro baa caajis iga galay. Aan soo qaato waraaq iyo qaline, shaki baa iga galay waxaan ku oran lahaa. Waaan dhan kale ka yaa-bay in ay is dilkeeda ka dhabayso oo markii la baro ay waraaqdaydu cadayn u noqoto waxa dhacay, kolkaasna la ii qabsado.

Waxaan soo fariistay kursigaan harkii waraaqda ku akhriyey. Bakeeri shaah ah dabadii baan taleefon u diray Asli. Iyadii baa iga qabatay oo ii sheegtay in ay si aad ah iigu baahnayd, isla habeenkaas ayaanan balamiyey in aan guriga ugu imaan doono.

Guriga waxa iga furtay adeegtadoodii, waxaanay ii tilmaantay in Asli qolka fadhiga

ay joogto.

Waan u soo galay iyadoo isku maqan. Feker inuu la tegay baa ii muuqatay, imaatinkaygana ayan dareemin. Farxaddii ay iiga baratay baan la soo galay oon ugu horaynba indhaha ka qabtay. In ayan xiisaynayn baa ii caddaatay kolkaan iska meerin iyo inay ka madluunsan tahay aan ka arkay.

"Soo fariiso Mahdiyow, arrin baa jirtee," inta ay i tiri bay agteeda ii masaxday iyadoon iba salaamin.

"Haye," baan ku iri inta qumaati uga soo horjeestay.

"Waxa weeye, waxan waraaq ka helay aabahay, waxuuna ii sheegay in lay soo doonay oo uu i bixiyey."

Weedhii baa igu noqotay sidii waran riddo ah. "Yaa ku soo doonay", baan haybshay.

"Waxa weeye, wiil aanu ilmo adeer ahayn. Yaraantiisii isku meel ayaan ku soo kornay, hattana wuxuu ku maqan yahay Maraykanka oo uu Mastar ku soo qaadanaayo."

Waan rumaysan waayey waxa ay sheegayso, kolkaasaan ka codsaday in ay waraaqdaba i tusto. Miis u dhowaa bay ka soo qabatay. Waan akhriyey, waxaana ku qornaa waano waalidnimo iyo arar looga dan lahaa inayan ku gacan sayrin oo aayaheeda ku saabsanayd. In meherkeedu kol dhow noqon doono, arooskana laga dhigaayo marka ay jaamacaddeeda dhamaysato baa ku taalay.

Waxii oo dhan baa waxay iila mid noqdeen sidii oo riwaayad ay iiga sheekaynayso. Shaki aya iga galay oo aan mooday in ay igu ciyaarayso. Waa anagii dooranay in aan isa sugno'e waxay ila waxay iila noqotay qof iiga doonaysa inaan hadaba aan tillaaboo qaadno.

Waraaqdii aan ka shakiyaan dib u fiirshay bal in boosto soo dirtay, waanan ka helay shabaddii Hargaysa oo uu aabaheed ku noolaa, halkaana waxaa ku baaba'day fikra'daan ka qabay in ay iya-duun soo qortay.

Anoo wareersan baan waydiiyey, "Wiilkan xiriir hore miyaad lahaydeen?"

"Walaaltinimo wax dhaafsiisan ma jirin."

"Hadda goormuu imaanayaa?"

"Siday sheegayeen, mar dhow."

"Maxaad damacday haddeer? Sideen ka yee-laa?"

Way iga aamustay, wax dhana waan ka war sugaayey. Mar dambe ayaan arkay inay oohin murugo leh ay la ilmaynayso. Kalgacayl baan is hayn waayey; kolkaasaan way iga sii jeedaye garbaha soo qabtay oo illinta farahayga uga tirtiray. "Gacaliso, iska daa walwalka, wax waliba siduu ilaah ka dhigo ayey noqone." Ayaan ku aamu-sinaayey.

Mar kale ayey haddana gebida laadlaadisay oo halkeedii ka sii miistay. Rajo aad u xun baan ka dareemay. Sidaan habda deji isu lahaa baa laftaydii lay saameeyey. Inkastoon illinta la qaybsan, haddana qalbigayga wax bay u dhintay.

In meel looga dhacay baan u sheegay, ayna haboonayd in qofka dookhiisa loo daayo. "U qor waraaq kale," ayaan ku iri, "uguna sheeg si faahfaahsan waxaad ka qabto, waxaa la ga yaabaa in ay kaa ogolaadaane."

Way iga yeeshay, waxaanan ka soo tegay anoon sidaydii u qumanayn.

Subaxii xigay baan u soo baxay shaqadaydii. Hawada iyo milicduba way i dhibayeen. Si ba'an baan u caajisnaa, madax-xanuun aan hurdadii xalay ka qaaday owgii.

Markaan dugsigii imid, waxaan soo fariistay qolkii nasashada inta xisadayda laga gaarayey. Maryan baan kul kulmay, salaan ka dibna markay inaan siyeysanahay aragtay bay i waydiisay sida aan ahay.

"Waan fiicnahay walaal," ayaan ugu jawaabay, "adna ii warran?"

"Nabad aboowe," ayey si deganaan ah ii tiri.

Si guud uun baan u sheekaysanaynay, ha yeeshee daqiqado yar gudahood baa dawankii inoo dhacay, waxaanuna u qalab qaadanay fasaladeenii.

"Mahdi, malaha waad ii caraysan tahay?"

ayey i waydiisay markaan soo dhaqaaqnayba. "Abaayo, maxaad ii dhintay? Sidaydaan maantay isaga caajisnahay maahee."

"Ma madaxaa ku xanuunaya?"

"Haa, xoogaa wareer ah baan iska dareemayaa."

Inta boorsadeedii ii furtay bay laba kaniin ah ii soo bixisay, wargad bushqadaysana way la socotay. "Hoo, tanna markaad maanta guriga tagto akhriso."

Waraaqohoodii waan nacay, waxaanay igu noqdeen sidii baruur nin buka loo soo dhigay oo kale. Xushmadu wali way naga dhaxaysay oo kama aan diidine waan ka guddoomay anoo aan ka raali ahayn.

Guri lama aan tegine markaan fasalkaygii imid baan miiskaygii ku dul akhristay intaanan xisaddii bilaabin.

Gacaliye Mahdi,

Salaan dirran oo kal iyo laab ah iga guddoon. Waan helay dhambaalkaagii, waan fahmay, waanan ku qancay.

Mahdiyow,

Haddii xogtii aad lahayd xaalku kuu meel-mari waayo

Oo uu xoogaysan waayo xubbigaad u xeera-doon is lahayd

Uu xag kale eegaayo ruuxuu xannaanadiis rabay

Xushmaduba marbay jacaylkiyo xaraaradiisaba dhaantaaye.

Adigaan taad xulatay xag eebe kuugu duceeyee

Anigana xani yaa i raacine naftan waan xakamayn.

Waxaan kuu sheegayaa inaan sidaydii hore kuu ahay, walaashaa oo kale, adigana aanan wax xumaato ah aan kuu qabin, haddayse dhankaaga

jirto waxaan kaa baryayaa in aad iska kay cafiso haddii aan ku arbushay, niyaddaadana wax u dhimay.

Tan kaa raalida ah,
Maryan.

Maryan jawaabteedii ka dib, waxaan isku dhiri galivey in aan Canabna u jawaabo. Waxaan isku guubaabiyey inaanay marna ka caqli yarayne ay hadday wax hubsato iyaduna sidoo kale u qanci karto.

Maalinba maalin bay iga amaahataa sidaan u leeyahay waad u gori doontaa, siday ii sugay-sanawaxaan anna chowraayey Asli iyo wax ka soo yeera. Taleefon waan ka waayey, haddaan u dirana waa ma joogto. Guriga haddaan tago sidoo kalaa la i leeyahay. Farriin baan u faraa, ballana waan u dhigaa, ha yeeshiee wax ka fulaan waayey. Waxay noqotay macduun, baise rajadaydii ma dhi-qin, illaa aan kala kulmaayo ayaa waxaan mar walba isku dayayey sidaan mar u heli lahaa.

Talefoonkaan ku wareeray baan maalin kale u qaraacay, anoon natijo ka filanayna waan iska sugtay.

"Halow," baa cod qabdheed i yiri. Lama aan hadlin. "Halow, waa ayo, maxuu noola hadli la'-yahay?" ayey si xanaaqsan u tiri.

Markaan hubsday qofkuu yahay baan ku iri. "Asli sow ma tihid?"

Iima ay jawaabin, cabaarna wax markayga iga guuran waayey. Mid kale oo cod xabeeb an leh baa ila hadashay.

"Maxaad maantoo dhan laftaadu ii la hadli wayday?" bay i su'aashay, af ingiriisina igu tiri, "Badowqaagaas oo kale magaalada ma joo-gaa!"

"Aflagaaddo iskuma aan lihin, haddaadse wax garad tahay ii dhiib gabadhii hore," ayaan anna markayga ku iri ingiriisi.

"Waan ka xumahay," ayey afkii hore ku sii iyadoo soomaaliga u soo noqotayna ii raacisay,

"Waxaan u malaynayaa inaad naagu soo khaldantay."

Waan qartay codkii gabadhan dambe. Tii hore hadday ahayd Asli, tani waxay ahayd walaasheed ay la joogtay Idil, mana ay joogin dhowaanadan oo waxay ku maqnayd Itaaliya oo ninkeedu ku maqnay. "Idileey," baan ku iri, "Ma laha bil Yunub ah caydana waa la soo bartaa."

"Alla ba'ay!" bay tiri, "walaalow kumaad tahay?"

"Waa Mahdiye, maxaad sidaa iigu gasheen?"

"Ceebay tacaal! Mahdiyow maanaa ku garanaa-yey, kuwo xun xun oo dumaashiyeeday ah baa quriga jooga, iyagaana ii kaa dhiibay. Mahdiyow xaallaa gaado."

"Iska daa, kaftanba ka soo qaade, ma waxaad tiri Asli ma ahayn gofkii kula hadlayey?"

"Haa, Asli maba joogin halkan. Beryahan waxay la jirtay adeerkeed, aan ku siiyo taleefoonkooda. Qoro 31979. Sow ma qorin? Abowe iga raali noqo, kuwaan baa iigu wacnaaye. Goormaadse noo imanaysaa?"

"Anaa kuu imaanaya," inta ku iri baan dhigay. Waan ogaa inay been ii sheegayso. Gabdhaha aan quriga ugu imaanayey waayadaan kuwo cusub oon hore u joogi jirin bay ahaayeen. Iyada anigaaba magnaanteeda la socday, laakiin Asli waxay anaydii intaa iga dhuumanaysay. Tii markay xiriirkacodkayga ka maqashay walaasheed u dhiibtay.

Cuqdad baa i gashay. Ilaa maalintii isugu keen dambaysaye ay waraaqda aabaheed i tustay baa is key hor keenay. Waa anigii mar ka shikhey in waxay waddo ay been yihiine wanaa iigu soo cusboonaaday dareenkii hore ii galay. Hadduusan wilka ay sheegtay aanu jirin, ma mid kalay ga doobiday? Inaan is arkin iyadaa garatays, miyaa lagu cadaadinaayey? Waxaase intaba iiga sii wayna iigu adkaatay inaan iska mala awaasho oon ee ku qabo," ayeen inay.

Halhaleel ayaan illinkii uga soo baxay. Ma kawaarahaygaa, ma xanaaqii i hayaa, waxaan arkay anoo durba albaabkoodii taagan.

Waxa iqa furtay gabar aan hortii guriga ku arki jirin. Malaha kuwa kale waa laygala balamaye tani aqoon iima lahayn. Markii ugu horaysay baa ia ii sheegay in ay joogto, muddo bil ku dhow.

Markaan is aragnayba, salaan kalgacaltooyo oo kai iyo laaba i kicisay bay iku qaabishay (Teenii noo gaarka ahayd). Muddo waxay igala bixi wayday waraysi iyo sida xaalkaygu yanay iyadoo hadba dhan iga eegaysa. Waan illaaway karkii iyo kulaylkii i haayey, markaasay era-yadaydii noqdeen capasho iska fudud iyo kuwo aan ka imaan galbigaygii dhagaxa ahaa, hubaal ahaana waa lay dhalan roqay.

In aanay belo iyo xumaati kale ayan ii nadin bay iku qaboojinaysay, "Gacaliye, aboowe, Mahdiyow," bay i tiri, Ayaamahan oo idil gurigan uma badnayn, sidaa aawadeed bay kuu dhahayeen ma joogto. Haddeer lafteedaanba soo istaa-gay oo waliba...."

"Mahdi, waa runteed. Haddeer bay timi," bay walaasheed ugu maraq furtay.

Waan degay sidii marba erayba kuu ka ma-saan yahay La iigu sasabaayey, ilaa aan ka burfayoobanday. Inkastoo waxay sheegayan ay i mari la'aayeen, haddana inaan iska dulqaato ayaa doobiday.

"Haddaba goormaan is arkynaa," ayaan ku iri, "Hadda waa duhurnimo, si fiicana uma sheekaysan karno'e?"

Galabtaba ha inoo ahaato."

Waxay ahayd galab aad u bilicsan, siigo iyo boor hanfi ama kulayl, qabow lafaha wax yeela midna aanay jirin. Isbedel baa saameeyey meel walba, hareeraha waddada ama qudana xaa-fadaha goob kastaba waxa lagu qurxiyey nalal iyo calamo kala jaad jaad ah. Waa galabnimo dadku ku wada jiray tabaabusha sidii berri

ciidda soo fool leh ay u soo dhowayn lahaayeen. Ciiduhu iskuma jiraane, ciid carafo oo imaan-shaheeda da' waliba u riyaaqday ahayd. Wuxaan soo dhex maraayey jidka wayn ee Ciidamada Q. Sida, si aan luga baxsi ugu tago xaafaddii Asli buu. si aan luga baxsi ugu tago xaafaddii Asli sida, si aan luga baxsi ugu tago xaafaddii Asli (Luga baxsigu waa ii caado, mar haddaanan lanayn gaari aan ku soc-socdo, dhaqaalaynta jeebkana waan ku dheeraa). Wuxaan ka soo laabtay waddadii kale ee 26ka Juun aniqoo bilicda magaalada aad u dheehanaaya.

Kolkaan xeradii xaafadda soo dhex galay ayaa gaari yar oo iga dambeeyey uu heon iqaga naxsaday. Jidkii baa u banneyey oo uu ii sii dhaafay hore iyo halkaan ku sii jeeday. Siduu u socday buu istaaqay gurigay Asli joogtay. Iyadii baa soobaxday, aadna way u ordaysay. Maryaha darfahay ka haysav si aanay ugu kufin. Wiil qaariqa watay ayaa ka soo degay, dabadeed dhex baa lay-saga hor yimid oo inta laysku soo qamaamay quaddashaa laysku qaaday, iyadoo garbaha lays haystana gurigii baa la gaiay.

Kor baan ka daawanaayey'e waxan u qaatay in ay aniga iigu tala gashay. Gef baan isa saaray iyo inaan wixii i sco gaarayba isuqu wacnaa. Talaa iqu caddaatay, waxaan yeelana waaqan qaran waayey. "Iska tag oo ninyahow meesna wax kuuma yaaliin," intaan u fasirtay baan jihadaydi ka soo leexsaday.

Gurigii baan ku soo noqday, anoo caga-jiid ah. Hablaba badane waxa iyaduun iqu naanaabay baan sco saari kari waayey. U nuglaanteedii baan eersaday, nabsi inaan kuwii hore ka wada galay oo waxani ishoodii tahay baan is ogaysiiyey.

Jacaylkaygii heerka sare gaaray baa mar qurah dhulku liqay. Wuxa ii beddelay nacayb aan xasuusteedi ka dido. Aaway arageedii aan u boholyoobi jiray? Mee xiisahaygii? Xagee mareen himilcooyinkaygii? Wuxaanse aad ugu cayntay cid iqu soo qaadqaada ayaanan jirin, Marqaan oo ila yaabanaa iyo aabe oo iga sugaayeyna ma aan aqoon wuxaan kala hor tago.

Sidaan kaligay u fadhiyey baa talefoon soo dhacay. Waan ka qabtay oon u jawaabay. "Mahdi miyaa? Maxaad iigu imaan wayday gacaliye, sow kuma aan sugayn?" bay Asli oo ii soo dirtay i tiri.

"Waxba gacaliso ma dhicin, laakiin waxaan kuu diidaayey waqtiga aan kaa qasaayey," "Galabtoo dhan adaan ku sugaayeye ma og-tahay?"

"Laftaydu mashquul baan ahaa. Hadday ii suura gasho berri ha inoo ahaato. Yaa gacaliso?" Ayaan ku iri, anoo farxad aan meesha ool u muujinaaya, doodana iska diidaaya.

"Waa tahay," bay tiri, "beri waa ciid, Idilna waa ku rabtaye ha noo goyn yaa?"

Waa yahay," intaan ku iri ayaan taleefon-kii iska dhigay.

Waan tashaday oon is iri, "Maxaad ula tag-taa?" Ma labalabayne waxaan ku goostay in aan waraaqihii ay i bareen Aslina u qoro oo af uga sheega muran iyo marmarsiyaa ka dhalan kara'e, waxana laga yaabay in ay naftan aan xakamaha ku jiidayey ay dhalanrogto e waxaan ka badin waa-yey sidaa anoo waraaqo qoraalkuba uu iga hor yimid.

Warqad iyo qalin baan soo daydayday,

Gacaliso Asli,

Waan imid shalay galab xaafaddaadii anoo oofinaaya balantaadii. Wuxaan ogaaday oo aan ogahay in aad waayadan been-been iyo waji aan kaaga baran aad iqu waday. Waan jaray xiriirkeednii anoo filaaya in aad adiguba damacsanayd.

Asliyey:

Darxumadiyo waxyeelada
Intaa dowyo kuu maray
Diiftiyo harraadkii
Anigaaba doontoo
Kolley kugu dulloobee
Inaad tahay qof ii daran

Kama aan digniin qabin
Dakanadaad qabtaa baa
Kolley kugu dambayne.

Anoo daaduf ahaynood
Dooqeenu is raacay
Diyaar adiga kuu ah
Haddaad is tiri dagashiyo
Bal ku day xumahana

Inaad tahay qof daallina
Way ii dihnayd wali
Dakanadaad qabtaa baa
Kolley kugu dambayne.

Haddaad dabacdo yeelkee
Daa'iradu ku hesha oo
Dabkii aad shidaysiyo
Dabinkii aad dhigaysay
Gunta dalaq tiraahdo
Intaan diirkka kuu naxo
Daymo kuuma quureen
Inta kuu darraadaan
daansho kugu ag mari laa.

Waxba yaan kuu dooranoo
Dumarna kaa xulanoo
Adna ii darraane
Dibirtaad i legeddaan
Weli doogta haystaa
Hubsiimada ku daydayo
Kaad duudsyeyssee
Bseen aad u daahdoo
Dareenkana ku siyee.

Nabadey,
Mahdi Cumar.

Mar haddaan Asli niyaddaydii ka ceshtay
waxaa ila habboonaatay inaan labadii kale qori-
tuurkii u sameeyo. Haddaba Maryan oon badanaa is
aragno waxay iigu muuqatay inay iga rajo dhigtay.
Inkastoo inaan u soo dabco ay wax walba ka jec-
layd haddana walaaltinimadii aan ka dalbay baa

iiga muuqacay, wax cuudad ahna kama aan daree-
min. Ha ahaatee Canab maxay ku dambaysay? Wax
jawaab ah uma aan qorin. Si xun bay iigu cabatay,
waxaan iiga muuqday sawir aad u murugo badan.
waa iyadoo halis ku jirta, geerina qarka u saa-
ran, dawadeediina aan hayo. Waxba dhici karta
in ay ka dhabayso oo ay dartay is disho (Mas-
kiinkaygan!) Badbaado aan macne ila lahayn baan
samatabixiyey. Inay ii abaal guuday rabtaa, si
kale haddaanay wax ii tari karina waxay go'aan-
satay in ay isu kay hibayso. Niyadday i gasha-
tay, kalgacayl aanan dabkiisa u ogayna waa
gubayaa. Iyadu inay i ciil tiri karto ayey ila
noqotay, waxaanan isku guubaabiyyey inaan wali-
gay la ii dhaameen. Wada socodkeenu inuu ii
dan yahay, iyadana u bishaaro yahay baan is
ogaysiyyey, sidaa ayaanan ku goostay inaan;
Canab waraaq u qoro.

Teedii baan bilaabay.

Gacaliso Canab,

Salaan diiranoo

Marna dabacsanoo

Sida ubax dillaacay

Daymada u roonoo

Ku diirsado qalbigu oo

Nafaan dagashiyo

Xume kula diraysaan

Daalaco ku leeyee.

Waan ka xumahay inaan kaaga jawaabin war-
qaddaadii, ha yeeshi waxaan misna ka xumahay
inuu jiray xiriir adiga kaa horeeyey, haddeerna
aan ka talo baxay. Ma jeclayn in aan kuu soo
qoro jawaab aanay wax faa'iido ahi ayan kuugu
jirin. Ha ahaatee,

Inuu wacadku darbi yahay

Xad aan laga dallaabiniyo

Dadab xirana uu yahay

Haddii lagugu daayaa

Waajib dushaada ahiyo
Dayn lagugu leeyihiyo
Dabarna aanu kugu ahayn.
Qalbigii caashaqu degay
Kalsoonidana ku daabacay
Dunta uu furay xiruhu
Dabiibkeeda bogsimaha
Doogteeda dhayidda
Daawadeed adaa ah.
Taadana dowga waan garan
Naftaadan darajeeeyey aabee
Calafkeeda duudsigiyoy
La soo dacala mari karin
Hawgu dudin waxyeelada
Dambina how horseedin.
Anaa kuu diyaar oo
Kula duubanaayee
Darartiisa jacaylka
Doobiga u soo culo
Aan wado durduuranee.

Kaagii,
Mahdi.

Labadii waraaqood baan baqshadeeyey, magacyadii hablahana dushaan kaga qoray. Wax ii harsanaa ma jirin mar haddaan go'aankii gooey, galbigaygiina waa negaaday. Wuxuu ii dhinaa fulintii, habeenkaasna waxaan ku seexday yiddidiilo.

Subaxnimadii markaan sallaadii ciidda ka soo noqday ayaan soo maray gurigii Xaaji Yuusuf. Canab way joogtay, si wanaagsan ayaana la iigu soo dheweeyey xitaa waardiyihii iyo eygii.

Markaan qolkii nasashada oo ay i keentay aan fariistay baan su'aalay "Aabena aaway?"

"Masaajidkuu jiraa," bay iigu jawaabtay, "dhowaanahan ma imaanayo. Maxaadse nooga goostay, sow adigii yiri waan idin imaanayaa?"

"Haddaba sow kulama joogi?"

"Waa runtaa, laakiin aaway waxaan kaa sugaayey?"

"Waan ka xumahay Canab inaan ku soo haleeli waayey, howl badni awgeed. Haddaanse kuu wadaa e ka warran?"

"Way wanaagsan tahay."

"Afka kaagama sheegayo oo madoonaayo waxaan ku howshooday inaan la noqdo. Caawaanse kuu imaanayaa."

"Afkaa iiga roon, waayo...."

"Maya haatan meel baan ka daahaye caawan kuu imaan doonaa." Inta kacav baan buqshadii u dhiibay, kuna iri, "Waa tanaa, aabena igu salaan. Xaafad baa layga sugayaa, waa inoo caawa."

"Maad yare nasatid! Waliba wax ma cabine dhaqaaqi ogidaa."

"Waad mahadsan tahay. Kama aan gaaro?"

"Waa hagaag," inta i tiri bay ii sagootisay bannaanka.

Sidaan u sii socday baan tegay xaafaddii Asli. Dawankii baan qaraacay, waxaana iga furtay gabar kuwii hore ee i canaadi jirtay ka mid ah. Sidaydii baan waydiiyey, "Asli ma joogtaa?"

"Maya aboowe," ayey debecsan iigu jawaabtay.

Waan ogaa inay wali amarkii hore ay fulinayso, kolkaasaan ku iri, "Idilna?"

"Maya."

"U sheeg inaan u imid, waraaqdana Asli u dhiib," inta iri baan ka soo dhaqaaqay.

Waan soo gutay howlahaygii. Dhan baan ka arkayey inaan jacayl cusub abuuray, dhanka kaiena nacayb. Waan isu barbardhigay, waxaanan isku dhiiri gelyey inay wada gudboon yihiin. Canab way i sugaysay, Aslise maxaa ka iman kara? Waxay u eg tahay in ay guddoomi doonto hadday isaga kay maaro la'ayd. Waxase yaab leh hadday wax ila waddo, balse ma qofta bareerka hortayda wiilka isugu duubtay waa maxay wajigaan ka rabaa?

Anoo feker dheer dhex muquuranqaya ayaa talefoon la iigu wacay. Gabadhii zi soo sheegtay baan su'aalay qofka soo diray.
"Gabar waaye," inta-tiri bay iska sii baxday.

Anoo shakisán baan qabtay oo ku iri "Halow!" "Mahdi," bay tiri, cod aan u garanayo Asli.

"Ciid wanaagsan Asli."

"Waan ka xumahay, aniga Canab la ima yiraahado," ayey si debecsan ii tiri.

"Yaah!"

"Waa sidaase ciid wanaagsan!" bay iigu ham-balyeysay oo talefoonkii igu dhigatay.

Waan khaldamay, khalad aan mid la mid ah waligay hore u samayn. Waraaqahoodii baan isu daba marshay! Waan gilgishay sidii oo la ii soo sheegay in dambiqur-qooyo ahi uu igu caddaaday. Sir maqabe allaa u sahane, waxan rumaystay in dambigaan galay aan jaasadiis helay, waana baab'a'day rajadaan lahaa.

Waa jasiirad cidla ah uu berrina kaa dheer yahay. Waa doonyihii iyo wixii kaa saari lahaa ha kaa dhoofeen. Mar hadday meeshu dhir lahayn, dhagax iyo ciidna miciin ay biyo kugula sabeeyaan aadan ka dhowrayn, wax kuu gargaara haddaad sugilahayd aanad sahayna haysan, maxay dani ku baddaa? Sow dabaalo maaha!

Dabaashaas baa igu waajibtay, mase garanayn dhan aan u ciiro. Asli xageeda wax welwel ah igama hayn, balse waxaan ka yaabanaa Canab iyo siday ka noqotay markay waraaqda aragto.

Taleefon baan ku degdegay bal inaan uga cudur daarto. Markaan cabaar sugay oon wax ja-waab ah ka heli waayey baan mar kalena ku ceshay, waxaana ii caddaatay in xiriirkuba buuxo?

Casarkii baan soo baxay iyadoo dhulka iyo cirkuba ay ila wirwirayaan. Aragtidaydii baa ila gaabatay, shan mitir ka shishe wixii iga jirayna ceeryaamaa iga fuushay. Tallaabadayda maan hubin oo gebi dhaclaha iyo turaanturada

hakintooda mooyee ma dareemaynin hagardaamooda. Waaanse ku ceyntay waan gaabinaayey. Miidaamaan u ekaa, mase ahayne waxaan doonanaayey meel aan nafta ku nasiyo. Awood socod iyo mid dareenba way iga idlaadeen oo raashinkaan tamarta ka heli lahaaba maanta ma qadayn.

Cidla joogii aan nasteeexada ka rabay ayaa arbushaad igu noqday. Nasiino daaye maskaxdu waxay igu dhowaatay inay qaraxdo. Canaan baan isu igu dhaqaqay oon isu sheegay in wax waliba amar ilaa ku dhacaane aanan gef ula kac ah gaysanin, dabadeedna qurigii baan isaqa soo noqday.

Waan tashaday oon i is iri, Canab iyaduba way kaa welwel badan tahay, maadaama aad khalaka samaysayna waxa kuu eg inaad ka gancisaa, caawana bailanta oofisaa.

Markiiba raashin baan dirsaday, markaanse xoogaa ka qaadqaatay baan ka faraxashay. Dharkii baan iska bedelay oon qubaystay, kolkaan labistayna caadigaydii baan ku soo noqday.

Waxaan u' soo dhaqaqay halkay Canab dega-naayeen. Wax waliba waan ku soo tala galay, xitaa inay cay iyo laad aqalka iiga soo saarto. Ha ahaatee, markaasi waa marka ugu nabadda badan. Sow ma suurowdo inay naxdintay ka qaaday ay sariir la fuushay? Hadday waa maangale u dhimatay maxaan yeeli? Kaba darane hadday suntii qasatay!

Anigoo si u shakisan baan soo istaagay irridooodii. Waardiyihii baa iga furay. Waan salaamay. Wax isbeddel ah kama aan dareemin, markaasaan is iri waxa dhacay isagaba ka sii saxo oon ku iri, "Oo reerkuna sidee yahay?"

"Nabadooda," ayuu yiri, "sow saaka uma aadan imaan?"

"Haa, laakiin sow lama iadna?"

"Wax dareen ah ma jiraan."

Eygii baa igu qayliyey markaan dhaqaaq maacay, odaygii ayaase halkiisii ku ceshay.

Canab waxay taagnayd daaraadda hore oo waxay ku
soo baxday qaylada eeyqa iyo inay waxa soo
galayba eeqto.

"Ahlan wasahlan! Canab ii warran baan ku
iri.

"Nabad aboowe," ayey ii celisay, waxaanay
ii soo hor kacday qudaha aqalka.

Markan fadhiga ima gayne qol kaley ii soo
gudbisay. Waa u ekkaa qol gabdheed. Kolkaan soo
galayba waxa ii muuqday sariirtii iyo miis-
isdhiskii is garab yaala. Dhanka kale armaajo
dhareed iyo mid buugaag baa is ag qotomay, miis
akhris iyo kursina dhinac bay ahaayeen, waxaana
i soo xigay albaabka kuraas fadhi, dhamaantoodna
waxay ahaayeen kuwo casriya.

Halkii baan fariisanay. Wax dhibaato ah
inkastoo ayan iiqa muuqan, haddana waxan qara-
naayey in ay hadal iga doonayso. Wuxaan uga
sheekeeyey siday wax iiqa khaldameen iyo gofta
ay ahayd gabadha waraaqda ku qoran.

Wax jawaab ah iima ay soo jeedin. Illin baa
indhaeeda ka socotay oo ay garbasaarteeda ku
tirtiraysay. Waan dareensanaa inaan murugadeeda
u sabab ahaa. Inta soo garab fariistay baan ma-
daxa kor ugu qaaday bai si aan wajigeeda u arko.

"Mahdiyow," ayey i tiri, iyadoo hiinraa-
gaysa, "Asli waa walaashay!" "Yaah!"

"Haa, walaalaan nahay. Inkastoon wada dha-
lan, haddana kuwo wada dhashay oo kalaan nahay."
Halkaa markay maraysay bay hadli kari wayday.
Waan u sugay intay oohninteeda dhamaysanaysay,
mar dambe ayaanay inta ay is dhiiri gelisay ii
wadday. "Anigu maan ogayn inaad xiriir lahay-
daa igu dhiiri gelisay, waayo waan la tashan
jiray. Markaan waydiiyey waxay sidaa u yeeshay
bay iigu jawaabtay, 'Sideen wiil aad adiga jece-
shay aan ula socdaa? Adigaan kaaga haray.'
Runtii labadayaduba waan ka xumaanay, ma rabin
inay dartay kaaga harto, anigana ma doonayn

inaan geedkay beeratay gunta ka jaro."

Waxaan u sheegay in ay iga danaysatay oo
sidaa waa la yeelaaye ay si aan ka xumaaday iila
dhaqantay baan u sheegay.

"Si maxay ah bay kuula dhaqantay?"

Waxaan u sheegay waxaan kala kulmay galab-
tii aan la balansanaa ay ragga iga dul gaysay,
waxaana uga waramay waraaqdi ay tiri aabahay
baa ii soo diray iyo siday aniga iigu muuqataay.

"Way ii sheegtay waraaqdaas oo waxay sidaa
u yeelaysay si ay xiriirkiina uga baxdo, ka
dibna iyadoon la ogayn ay aniga meesha ii soo
geliso, wiilkana maaha geyaankeed oo waa walaa-
lkeeed ayan todoba sano is arkin."

"Labadiinu maxaad wadaagtaan?" ayaan su'-
aalay.

"Iyadoo yar baa aabaheed iyo hooyadeed is
fureen. Aabaheed xaas kaluu lahaa, hanti fii-
cana ma aanu haysan. Markuu hooyadeed furay,
gabartii iyo habartiiba way isku baa'ba'een,
wax deeqana masruuf ahaan uma aanu siin jirin.
Hooyooyinkeen way isku fiicnaayeen oo saaxiib
bay ahaayeen, marka si ay islaantu nolol u raa-
raadsato ayaa hooyaday ay kula talisay in ay
gabadha uga tagto, iyaduna ay Cadan oo walaal-
keeed joogay ay u aaddo, waxana ay ku dhimatay
shil baabuur intay ku sii jeedday.

Iyadoo sii wadatay tiri, "Hooyadyna (Alla
ha u naxariistee) way geeriyootay anagoon aad u
waawaynaan, laakiin aabahay baa na soo wada
koriyey, waxaanuna ahayn isugu mid labadeenaba.
Isku iskool baan dhigan jirnay, isku meel baan
seexan jirnay oo wax ku cuni jirnay. Haatan
lafteeda anagay nagu tirsan tahay mar mar uun
bay walaasheed u wareegtaa oo ay maalmo la soo
joogtaa, Idil waa taqaan?"

"Haa,"

Inta garka iyo gondaha i qabatay bay is
naxdin leh ii tiri, "Mahdiyow, waan ku barya-
yaaye Asli haw jarin way ku jeceshahaye, shee-
kadiinuna way iga horaysay, mana ii suura

galayso in aan idin soo dhex galo."

Iyadoo ay hadaladu si dhib uga soo baxayaan afkeeda, ilmaduna dhabanada iyo indhuhuba casaa-deen bay Asli illinka soo istaagtay. Iyadoon la dareemin inay meesheeda ka noqotay damacday, balse indhaheenii baa ku kulmay waanay soo dhaafstay.

Way na wada salaantay, markaan ka qaadnayna waxay fariisatay kursigaan ka kacay oo horteenaa haa.

"Asli i maqal," bay Canab ku tiri, "Mahdi waan wada hadalay, annaguna waanu is ogayn. Ma rabo inaan idin soo dhex galo, guri la dunshayna mid kaloo fiican ama u dhigma ma dhiso. Hadal iyo dhamaantii, labadiinu idinkaa isu horeeyey, waxaan idinka codsanayaa inaad calool xumada iska dhaaftaan, arrimahana aad hagar li'i uga wada heshisaan." Markay intaa tirina tegid u istaagtay.

"Waa ku sidee," ayaa ku iri, "Maad nala joogtid?"

"Waan idin soo noqonayaa," inta ay na tiri bay noo firaaqaysay.

Markaan isku keliyownay baan waydiiyey, "Asliyey, maxay yihiin waxaan aad ii waddaan?"

"Maxaan kuu sheegaa, waxba ma kala garanaayo'e,.."

"Way ii sheegtay Canab, wax walba, runtiina si xun baad samayseen, siiba adiga. Heshiis iyo balan adag baanu lahayn oo caadi ugama aanad bixine meer meer, dhuumasho iyo xuma aan ii qalminba ii geysatay. Waan ka xumahay wixii dhacay, aniguna hal go'aan baan leeyahay. Haddaad moodeen in sidii xoolaha la i kala doorsadana waad ku qaldan tihin. Waad isku kay xushmayseen mida kale, laakiin maxaad i moodeen! Hadal iyo dhamaantiis, haddaan tiina idin raaco, Canab ima doonayso adiguna horaad ii diiday, haddaba ciid wanaagsan."

Way ooyaysay markaan hadalka u bilaabay ilaa aan ka dhamayey. Way miciin beeshay, wax u

gargaarana wayday, xitaa beerjilacaygii ay oohintooda igu sasabi jirtay waxba way iiga tari wayday, meesheedii ayaanan uga soo kacay iyadoon eray qur ah i oran.

Qolkii fadhiga ayaan Canab ku soo maray. Weji furan ku nabadgelyeeyey, waxayse i su'aa-shay in aan Asli dhamaysanay.

"Haa, waan dhamaynay," baan ku iri, waxaanay ii soo sagootisay banaanka. Waxay igala hadlaysay isla mawduucii hore, aniguna inkastoo aan rabay inaan go'aankayga ku adkaysto waxan u sheegay in wax waliba hagaagayaan dhankayga.

Habeenkaas goor dambe ayaan soo seexday. Markaan subixii soo kacay ayaa la ii sheegay in gabari xalay dhowr jeer i soo wacday. Waan gartay in Canab ama Asli middood ay ahayd oo kolleyba ay dood ka qabaan qaraarkaygii. Qalbigu waa mid, labana kama uu wada dhaxayn karo. Asli bay ahayd taan awal ku koobnaa, mar hadday iiga baxdayna waan isugu hambalyeeyey sidaanu ii diloon jacaylkeedee aan u yeeshay go'aan midaysan mar hadday tii aan ka door bidayna ay ka diday in ay ii bedesho.

Galabnimadii baan is iri adna wac, si aan u ogaado waxa la iga rabo, marnana kuma tala gelin inaan halkaygii ka soo dabco. Ha yeeshii kuma rayn, wax aan dacar u maleeyey baa igu kacday. Madax-wareer baa laygu ibtileeyey, natagna waan ka bixi waayey. Makhribkii baan ka sii daray kolkay qandho darani i qabatay, waxaanan isku duuduubay sariirtaydii.

Fiidkii buu aabe oo shaqadii ka soo baxay uu iga warhelay, kolkuui baarayna waraaq buu ii qoray oo inta hooyo u dhiibay amar ku baxshay in degdeg laygu keeno.

Habeenkaas waan miyir la'aa, waxaanan gam'ay hurdo aan dareen lahayn. Subaxnimadii aad baan u liitay, waxse waan kala garanaayey.

Aabe iyo dhaqaatiirtay saaxiibka ahaayeen orod iyo dadaal kuma yarayn, ha yeeshii waxay i galiyeen cabsi iyo walwal aan u qaataay in

aanan wax ka qabad lahayn., inkastoo ay mar kastaba ay niyadda ii dhisayeen. Ma garanayn halka layga hayey. Wuxaan uun ogaa in bogga iyo agahiisa uu nabar iga haleelay. Wuxa ii weheshay madax-xanuun sariirta igu reebay. Mar qur ah ayaan cuntadii ka go'ay oo wixii afkayga soo aadaba ka diday, waxayse ku taliyeen in xiddada layga siiyo.

Saaxiibo iyo ehel wuxaan lahaa har iyo habeen way i soo booqdaan, waxse kama gartee kolkay xaaladayda ogaadaan bay xag alla caafimaad iiga baryaan.

Todobaad baan sidaa ah oo miyir daaye dhaqdhaqaquba igu yaraa; ha yeeshi kii xigay waxbaa marba marka ka dambaysa iska kay. soo be-dela. Waan soo roonaaday, wuxaanan bilaabay inaan dibadda u soo bax-baxo. Wuxa ii xigay soc-socod gaagaaban oon guriga gudihiisa ku sameeyo, iyo cuntadii oon kis-kis u cuno.

Asli, Canab iyo Maryanba waxay ahaayeen kuwii ugu badnaa booqashadayda marka laga reebo saaxiibkay Marqaan oo inta badan wehel ii ahoo. Wajiyada gabdhahaas middoodna kama aan dareemin inay dan gaar ah iga lahayd, wuxa uun ka waynaa welwelka caafimaadkayga, wuxaanay anna markayga ila ahaatay inaan il naxariiseed ku eego, ha yeeshi teen la qabtaa?

Galabnimo aan soc-socodkii ka caajisay baan bilaabay shaqadii aan beryahan ka jiraday, beero waraabintii iyo xayawaan dhaqaalayntii. Goor aan bar howshii maraayo ayaan albaabka hore dawankiisi maqlay, cid kale intaanay soo bixina anigaa furay.

Waxay noqotay Asli oo kaligeed ah. Sideedii bay u hanaan wacnayd, waliba quruxdeedii dabiciiga oo ay u dheeraaye labiskeedii hanaanka lahaa oo si kale iigu muuqday. "Ahlaan! Ahlaan! Asli ii warran" baan si farxad leh ugu iri, wiil igayaraa oo meesha ka dhowaana wuxa u diray in uu howshaydii sii dhameeyo.

"Nabad gacaliyc," ayey deganaan ii tiri." Waan soo qudbiyey oon soo fariisiyey daa-radda meel uu kursijiif ii yiillay, kuraas fadhi oo kalena ay yaaleen.

"Maanta Mahdiyow aad baad u ladan tahay," bay tiri iyadoo sii fariisanaysa.

Ilaah baa mahaad leh. Aad baan u wanaagsannahay. Adigu bal ii warran?"

Anoon wax kale ku oran baa nabarkii i qabtay oo xanuun dartii inta baalashii indhaha is geliyey bogga qabsaday. Ogaan la'aan baan bar-bar ugu dhacay, waxanse dareemay in wax i dhufteen oo meeshaydii igu soo celiyeen, Asli ayuun-bayna ahayd.

Kursigeedii oo ahoo kii ugu dheeraa bay ii tukubisay oo inta i seexisay barkin ma oolline dhabteeda i hurdisiisay. Kaniiniyo aan haystay baan mid afka ku ritay, biyo meesha ii yaalayna ku liqay. Daqiqado yar ka dib nabarkii waa i sii daayey wuxaanan helay nafis iyo raaxo, waa-nse ka xishoonayayé waa jeclaan lahaa in aan dhabteedaas sii hurdo.

Wuxaan ku soo baraaruqay dhibco biyo ah oo daanka iiga daadanaayey. Kor baan u fiirshay anoo liidashadayda la yaabo. Waxan arkay Asli oo ilmaynaysa oo xusulka inta kursiga ku mudentay dhabanka iyo gacanta isku haysa. Way maqnayd, iimana ay jeedin. Wajigeeda waxa iiga muuqday murugo iyo tiiraanyo qalbigayga kicisay.

"Asliyey, abaayo," ayaan ku iri, "Ma ninka sidii la ogayd kuu galay baad ka naxaysaa?"

"Aboowe," ayey tiri, "sow dambiga anigu maan lahayn. Sow kolkii horeba Canab daraadeed ugama aan bixin balanteenii. Waxba kuguma doorsadeene Canab si kalaan u qaddarinaayey, anigan ainkastooy uurkutaalo igu ahayd inaan adkaystaan doorbiday, xitaa iyada uma aan sheegin oo waxan is iri way ka calool-xumaanaysaa."

"Wuxaan u malaynayaa, awalba been-been baad ii waday."

"Maya macaanow, qofka noloshaada jecel, taadana waa loo hibeeeyaa. Wuxaan hubay haddaan meesheeda joogi lahaa in ay sidayda oo kale samayn lahayd.

"Habeenkii aad nimanka ka dhicisay," bay tiri, "anoon aqoon kuu lahayn bay iiga kaa sheekayn jirtay. Marar badan bay ila noqotay sidii wax waalan. Wiilal badan baa in ay la qabsadaan damcay, laakiin adigoo ay mar qur ah ku arkin bay kaa dooratay, waxaana inoo balan ahayd inaan ku wada raadino.

"Markii dambe cen is baranay waxaan ku iri, 'Wiil Mahdi la yiraahdo ayaan is baranay,' waxayse ii sheegtay in aad is hesheen."

"Waa runtaa, anoo mar niman ka dhiciyey baa haddana aan maalin kale badda ka soo saaray."

"Laakiin waxaan markii dambe ogaaday in qofka ay u il daran tahay uu adiga yahay, cuntaa waxaa la yiraahdaa qofkii kaa jecel baa loo daayaa. Waan wada seexan jirnay, balse waayadii dambe haday indhaha is geliso way kugu salali jirtay. Waxay noqotay qof aan adiga mooyee rajo kale meel iska dhigay. Sidaa ayaan....."

"Oo haddeer maxay u diiday."

"Awalba waxan damacsanaa in aan iyadoon la i fahmin aan idiin kala dhex baxo, ha yeeshi markay ogaatay in aan xiriir hore lahayn oo waraaqihii kashifmeen bay is geddisay, wayna ka dhaaratay in ay ii kaa beddesho."

"Haatan ma labadeenaa laysu keen daayey?" baan su'aalay.

"Gacaliye haa." bay tiri.

"Ka warran haddaan xiriirkeena dib u soo ceeshano?"

Way la yare hakatay jawaabtii.

Wax walba oo adduunka jiray way iga jec-layd. Afkeedu hayga meermeero ama ha dhihi waydo "Adigaan ku rabaa" e codsigaygan dartii waxay ku sigatay in ay farxad la suuxdo. Hadal baa ka soo bixi waayey, kolkaasay horteedii ku dhay-gagtay.

"Iska ilow gacaliso," ayaan ku iri, "taasi waxay inoo ahayd imtixaankee in kan xigana aan wadajir uga gudbi doono."

Sidaa baan isku raacnay, Aslina waxay no-qotay taan ku hiranaayey, taan isu uur-fayoo-baanay, tii iniinta jacaylka ee waa hore beer-nay, ubixii soo baxay, beryo markii biyaha laga daayey isagoon geedkii qalalin dib iila waraab-isay, ugu dambayna inaan mirihiisa guranaan ku ducaysanay.

Anoo la kaftamaayaan su'aalay, "Ma jirtaa mid kale oo aad sida Canab iigu xushmayn doonto?"

Waxay tiri, "Xushmadda ayaa kalgacalka ka fiican."

"Sidee?"

"Canab haddaan xushmayn, ima ay xushmayseen."

Waxaan soo xasuustay weedhii Maryan "Xushmadduba marbay jacaylkiyo xaraaradiisba dhaantaa," waxaan rumaystay inay seddexda gabdhoob ay isku fikrad ahaayeen.

DHALANTEED
JACAYL
WAJ. GII. KUWAAD

W.Q.
Cabdishakuur Mire Aadan «Cobol»

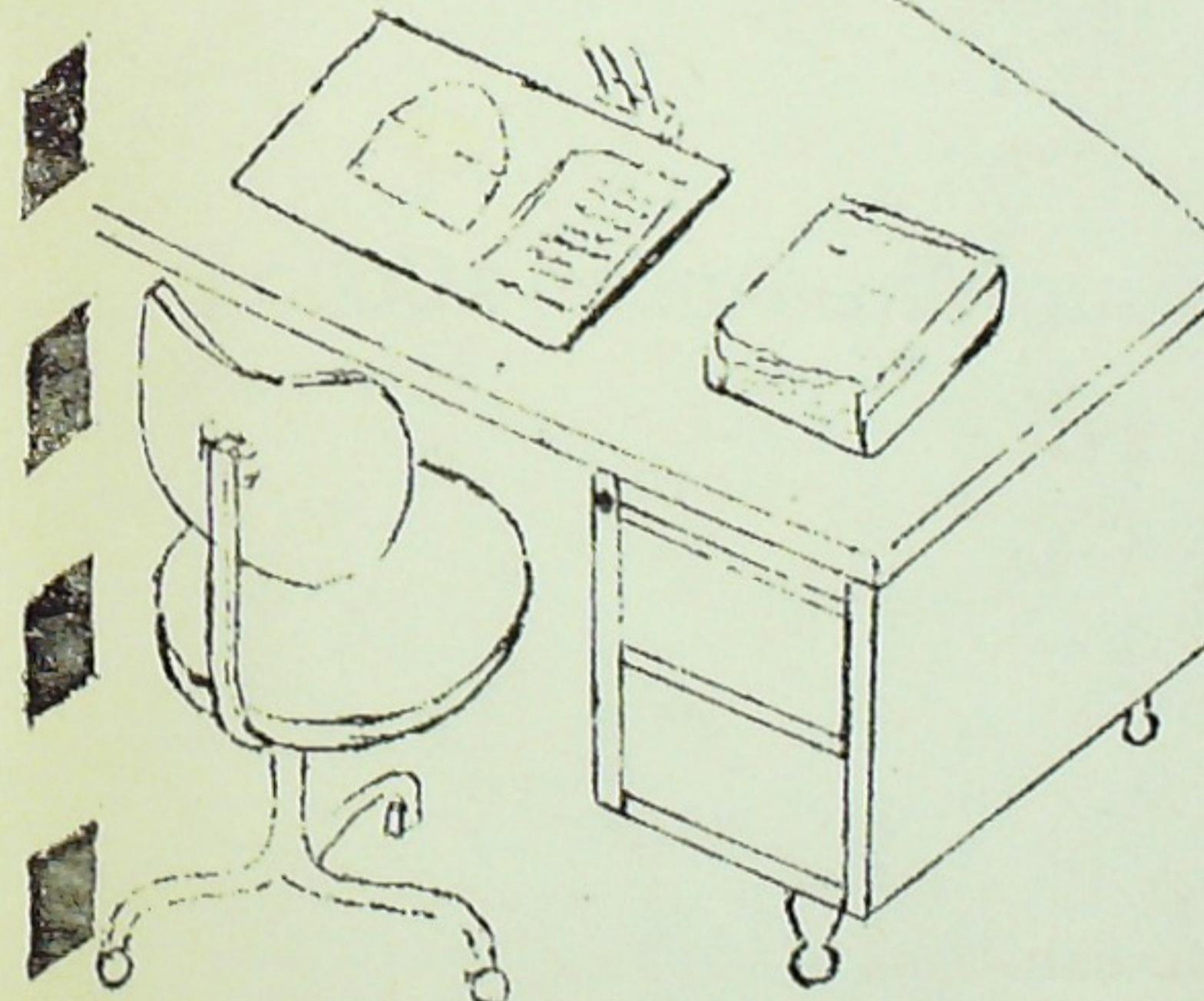
Hammigeedaa ahaa in ay si uun uga baxdo nolosheedii ugu muuqatey mid galafsan.

Barashaddiisii Nuur bay u qaadatey in ay waxay tabaneysay heshey. Way ku balan furtay kay hore u heshiyeen; ha yeeshay waxay ku luntay dhalanteed.

Dardaaran

W.Q. CABDULLAAHI

ABUUKAR BUSURT

Nin waliba waxa uu maanka ku hayey lacag, waa taas waxa isu keenay, oo si kastabha ha ku soo saaraane iska hor keentay. Mursal in la waayey iyadaa u sabab ahayd, walow un isugu waonaa.

Male-awaal(Fiction), waxay soo bixi doontaa dhowan.

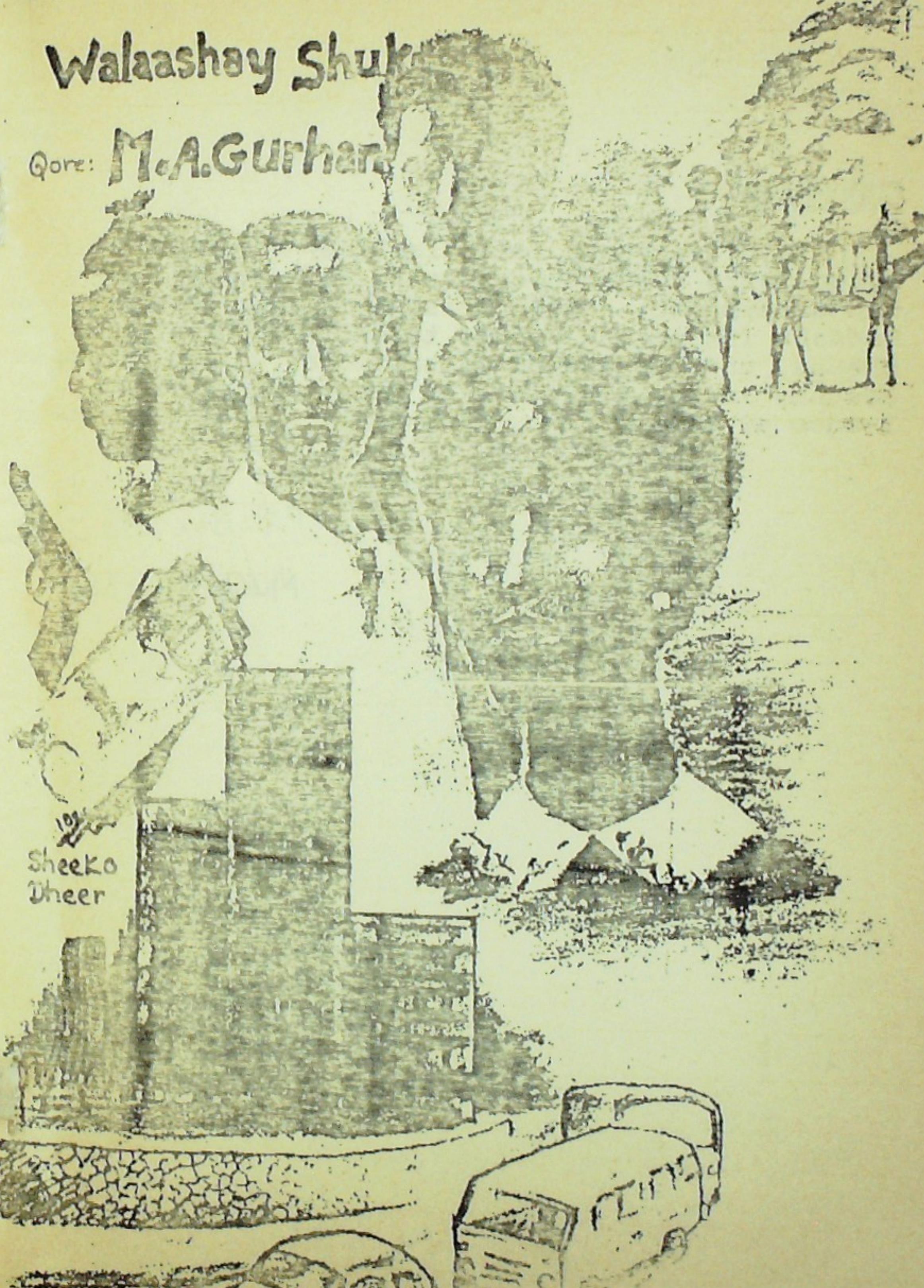
Walaashay Shuk

Qore: M.A.Gurhar

Tiraanyo

W.Q.

Gabdishakur Mire Aadan «Cobo»

CUDURDAAR

In badan baanu iska ilaaliney khaladaad aqoon darro nooga dhaca, balse weli waa mid aan quuddarayneyno; anagoo eersanayna xaga farsamada. Haddaba inagoo mar waliba tixgelina akhristayaa-sheena, una dheganugul afkaartooda, waxaan idinku casuney inaad wixii talo ah ka dhiiban kartaan, iyadoo ay inooba tahay mid wax ku qaadasho mudan.

P O Box 213

MUQDISHO, SOM